Nobian Salt BV
Nobian Mining Department

Ruimtelijke onderbouwing

Zoutwinningsproject Haaksbergen

September 8, 2023
5.1.2.e

Referentie: NH-20230908

Inhoudsopgave

1. Inleiding 4
1.1. Aanleiding 4
1.2. Afbakening plan 5
1.3. Ligging onderzoeksgebied 5
1.3.1. Locatiekeuze 6
1.4. Leeswijzer 7

2. Het initiatief 8
2.1. Inleiding 8
2.2. Planbeschrijving 8
2.2.1. Het belang van zoutwinning 8
2.2.2. Het initiatief en zoutwinningsproces 8
2.2.3. Verkeer en parkeren 12

3. Beleidskader 14
3.1. Inleiding 14
3.2. Rijksbeleid 14
3.2.1. Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) 14
3.2.2. Barro 15
3.2.3. Besluit ruimtelijke ordening (Bro) 16
3.2.4. Structuurvisie ondergrond 16
3.2.5. Contourennota Mijnbouw 16
3.3. Provinciaal beleid Overijssel 17
3.3.1. Omgevingsvisie Overijssel 17
3.3.2. Omgevingsverordening Overijssel 18
3.3.3. Toetsing aan provinciaal beleid 19
3.4. Gemeentelijk beleid 26
3.4.1. Planologisch regime 26
3.4.1.1 Bestemmingsplan Buitengebied Haaksbergen (2013) 27
3.4.1.2 Bestemmingsplan Buitengebied Haaksbergen, partiële herziening veegplan 1 29
3.4.1.3 Bestemmingsplan Buitengebied Haaksbergen (2000) 31
3.4.2. Structuurvisie 2030; Haaksbergen, groenste dorp van Twente 32
3.4.3. Stepelerveld, het duurzaamste bedrijventerrein van Twente 35
3.4.4. Catalogus Gebiedskenmerken Overijssel (12 april 2017) 36
3.4.5. Gemeentelijk KGO-beleid 36
3.4.6. Landschapsontwikkelingsplan Haaksbergen en Hof van Twente 37
3.4.7. Coalitieprogramma 2018-2022 “Samen duurzaam vooruit” 38
3.4.8. Coalitieprogramma 2022-2026 “Meer voor mekaar” 39
3.4.9. Raadsafspraken Haaksbergen 2022 2026 39
3.4.10. Conclusie gemeentelijk beleid 40
3.5. Conclusie 40

4. Waardentoets 41
4.1. Inleiding 41
4.2. Natuurwaarden 41
4.3. Archeologische en cultuurhistorische waarden 44
4.4. Water 46
4.5. Conclusie 49

5. Milieuaspecten 50
5.1. Inleiding 50
5.2. Bodem 50

5.3. Bodembeweging 51
5.4. Geluid 54
5.5. Luchtkwaliteit 56
5.6. Externe veiligheid 57
5.7. Bedrijven en milieuzonering 58
5.8. M.e.r. beoordeling 59
5.9. Kabels en leidingen 59
5.10. Stikstof 60
5.11. Gezondheid en veiligheid voor de bewoners 60
5.12. Conclusie 60

6. Uitvoerbaarheid 61
6.1. Inleiding 61
6.2. Ruimtelijke uitvoerbaarheid 61
6.3. Maatschappelijke uitvoerbaarheid 61
6.4. Economische uitvoerbaarheid 62
6.5. Conclusie 62

1. Inleiding

1.1. Aanleiding

Sinds 1918 is Nobian Salt B.V. (voorheen bekend als AkzoNobel) actief in de regio Twente met het winnen van zout. De zoutwinning is begonnen in Boekelo en vanaf 1933 is het wingebied verplaatst naar de omgeving Hengelo en Enschede. Het huidige wingebied kent alleen nog beperkte en versnipperde mogelijkheden van zoutwinning.

De hoeveelheid winbaar zout in deze gebieden is onvoldoende om de zoutproductie op langere termijn veilig te stellen. Voor de continuering van de zoutproductie is het noodzakelijk dat er een nieuw winningsgebied in productiegenomen wordt. Op basis van een proefboring en uitgebreid onderzoek in de regio heeft Nobian Salt B.V. in 2011 besloten om het gebied ten noorden van Haaksbergen te ontwikkelen voor zoutwinning.

Per jaar wint Nobian Salt B.V. (hierna: Nobian) in Hengelo circa 2,5 miljoen ton zout door middel van oplosmijnbouw. Dit houdt in dat de in de Twentse ondergrond aanwezige zoutlaag aangeboord wordt door middel van geboorde gaten (putten) in de ondergrond. Deze putten zijn voorzien van meerdere concentrische buizen. Via deze putten wordt water in de ondergrondse zoutlaag geïnjecteerd, waardoor het zout oplost. De hierbij gevormde ruwe pekel wordt door dezelfde put omhoog gebracht en via een pijpleiding naar de fabriek getransporteerd voor verdere verwerking tot zeer zuiver zout.
Nobian is voornemens om in het gebied ten noorden van Haaksbergen in totaal 8 nieuwe zoutwinningslocaties voor zout te realiseren. De beoogde zoutwinningslocaties liggen binnen het winningsvergunningsgebied Isidorushoeve (zie afbeelding 1). In 2012 heeft de minister van Minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie de winnings-vergunning voor het winnen van zout verleend. Welke op 8 juni 2012 in werking is getreden. De vergunning is verleend voor een gebied met een oppervlakte van circa 24 vierkante kilometer en geldt voor een periode van 40 jaar. Vervolgens heeft de Minister van Economische Zaken in 2014 ingestemd met het winningsplan Haaksbergen. Het winningsplan wordt geactualiseerd rekening houdend met de laatste mijnbouwkundige inzichten en technieken.
Van de 8 nieuwe zoutwinningslocaties liggen er 6 (de meest westelijke) in het bestemmingsplan 'Buitengebied Haaksbergen' (2015) en hebben daar de bestemming Agrarisch met waarden - Landschap. In dit bestemmingsplan is wel een wijzigingsbevoegdheid opgenomen, waarin is bepaald dat de bestemming onder voorwaarden gewijzigd kan worden ten behoeve van de zoutwinning. De andere twee locaties liggen in het bestemmingsplan "Voorbereidingsbesluit Stepelerveld".
De voorgenomen ontwikkeling, de realisatie van 8 nieuwe zoutwinningslocaties in Haaksbergen, past niet binnen de huidige bestemming. Voor de realisatie van de 8 zoutwinningslocaties wordt bij het bevoegd gezag (Ministerie Economische Zaken en Klimaat) een omgevingsvergunning aangevraagd, in afwijking van het bestemmingsplan, met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, onder a, sub 3° Wabo. De aanvraag gaat daartoe vergezeld van de voorliggende ruimtelijke onderbouwing. Deze ruimtelijke onderbouwing is een actualisatie van de eerder in 2021 ingediende ruimtelijke onderbouwing die was opgesteld door Eelerwoude (ref. 200022 d.d. 22-06-2021).

1.2. Afbakening plan

Deze ruimtelijke onderbouwing is bedoeld voor het mogelijk maken van in totaal 8 zoutwinningslocaties met de bijbehorende leidingen en toegangswegen in het buitengebied van Gemeente Haaksbergen. De 8 locaties zullen in een periode van ca. anderhalf jaar worden aangelegd.

Het pompstation dat nodig is voor het transport van pekelwater wordt gerealiseerd op bedrijventerrein Stepelerveld. Hiertoe wordt het reeds bestaande bedrijfsgebouw van Nobian omgebouwd tot volwaardig pompstation. In het bestemmingsplan Bedrijventerrein Stepelerveld, fase 1 (door de raad vastgesteld op 16 december 2015) is hier al rekening mee gehouden. Het pompstation wordt gesitueerd op gronden die de bestemming Bedrijventerrein hebben. Op deze gronden zijn bedrijven tot en met categorie 3.2 toegestaan, zoals opgenomen in de Staat van Bedrijfsactiviteiten. Zoutwinningsbedrijven zijn opgenomen in deze Staat van Bedrijfsactiviteiten en vallen onder de categorie 3.2. Het pompstation past binnen de regels van deze bestemming.

In de voorgenomen ontwikkeling worden 8 zoutwinningslocaties gerealiseerd, toegangswegen en leidingen aangelegd ten behoeve van de uitbreiding van de zoutproductie

1.3. Ligging onderzoeksgebied

De beoogde winningen zullen plaatsvinden in de winningsvergunning Isidorushoeve (afbeelding 1).

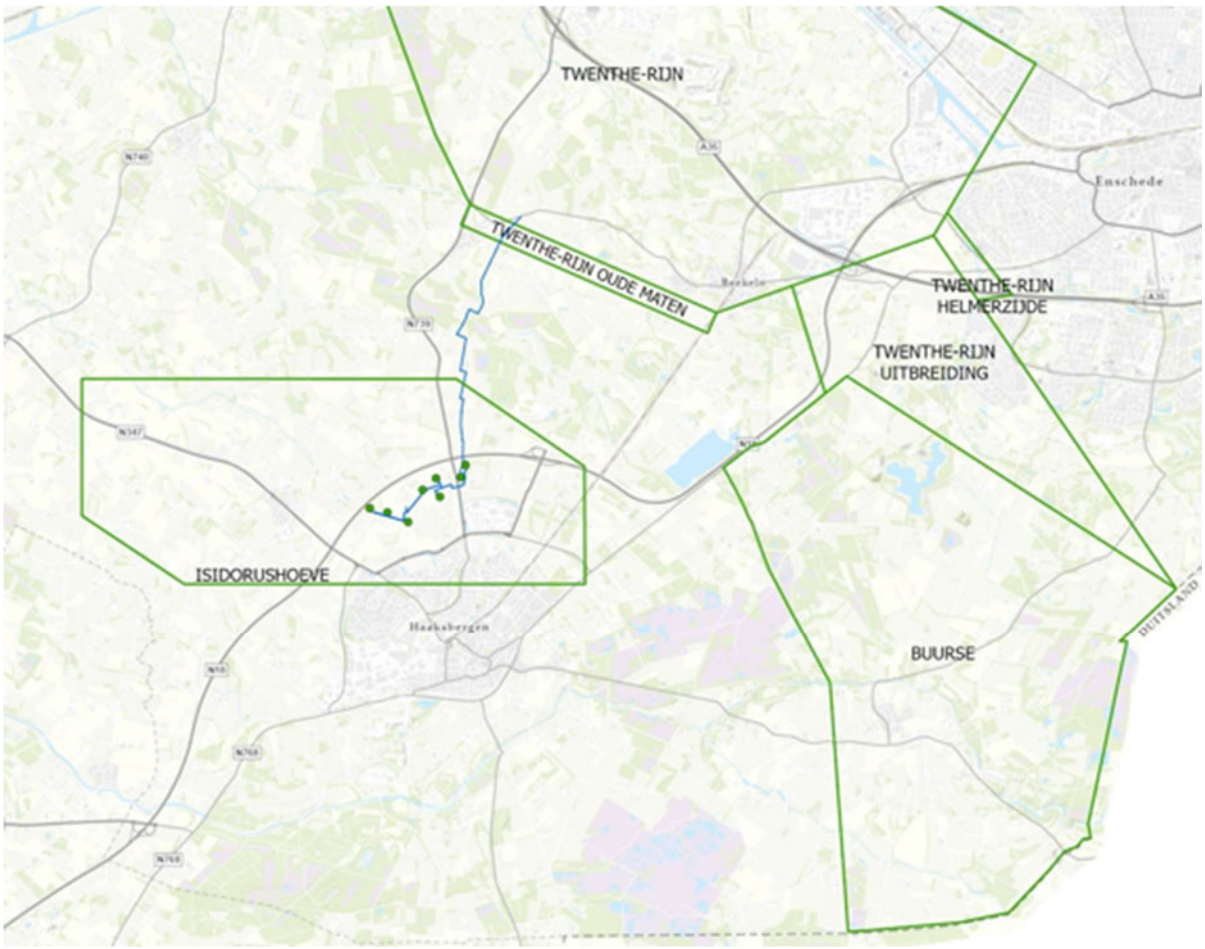

Afbeelding 1: winningsgebied Isidorushoeve van Nobian in Twente (bron: Nobian)

Het gebied waar de zoutwinning plaats vindt is gelegen aan de noordzijde van het dorp Haaksbergen, globaal tussen het bedrijventerrein Stepelerveld en de N18.

Afbeelding 2: kaart met geplande zoutwinningslocaties en het leidingentracé (bron: Nobian)

Op afbeelding 2 is te zien waar Nobian voornemens is de zoutwinningslocaties te realiseren. Het betreft een netwerk van 8 locaties bestaande uit locaties H-01 tot en met H-09 met uitzondering van H-06. De oorspronkelijk ook opgenomen locatie H-06 is na overleg met de omgeving komen te vervallen.

1.3.1. Locatiekeuze

De gewenste locatie van de zoutwinningslocaties is zorgvuldig afgewogen, hierbij is er gekeken naar onder andere de volgende uitgangspunten:

- géén Natuur Netwerk Nederland gebieden;
- langs bestaande infrastructuur;
- afstand ten opzichte van woningen met betrekking tot akoestische waarden;
- afstanden in het kader van de Mijnbouwwet.
- Detail oriëntatie van de zoutwinningslocaties is vastgesteld met de betreffende omwonenden.

Op basis van de modellering van de zoutvoorkomens en de scan van de ruimtelijke beperkingen is er in 2010 een eerste selectie uitgevoerd, waarbij er uiteindelijk drie interessegebieden zijn overgebleven. In deze drie gebieden is onderzocht:

- wat de diepte en de dikte is van de zoutlaag (zoutvolume);
- in hoeverre er bovengrondse beperkingen zijn in het gebied voor de zoutwinning;
- het ruimtelijk beslag van de zoutwinning;
- inpasbaarheid in de omgeving.

Op basis van deze criteria ontstond er een voorkeur voor de locatie Haaksbergen (nabij Sint Isidorushoeve). Begin 2011 is een proefboring uitgevoerd, waaruit bleek dat er een zeer geschikt zoutkussen aanwezig is voor de toekomstige zoutwinning. Met dit resultaat is uiteindelijk de keuze gevallen op de locatie Haaksbergen.

Bij het inpassen van de zoutwinningslocaties en leidingen wordt zo veel mogelijk rekening gehouden met het landschap maar ook de wensen van omwonenden en eigenaren: zo veel mogelijk in het buitengebied of op bedrijventerreinen, langs perceelsgrenzen, rekening houdend met bestaande verkavelingsstructuur, toegankelijk vanaf bestaande wegen en met voldoende afstand tot de aanwezige woningen in het gebied.

1.4. Leeswijzer

Na deze inleiding wordt in hoofdstuk 2 eerst ingegaan op het onderzoeksgebied en de ontwikkeling. Dit betreft een gebiedsbeschrijving en een planbeschrijving. In hoofdstuk 3 komt het beleidskader aan bod. In dit hoofdstuk wordt een beschrijving gegeven van het van toepassing zijnde rijksbeleid, provinciaal beleid en gemeentelijk beleid van de gemeente Haaksbergen. Dit hoofdstuk licht toe hoe het voorgenomen plan past binnen de randvoorwaarden die hieruit volgen. Hoofdstuk 4 bevat een waardentoets. Hieruit blijkt welke waarden er in het onderzoeksgebied aanwezig zijn en of deze worden aangetast door de ontwikkeling. In hoofdstuk 5 komen de relevante milieuaspecten aan bod. In hoofdstuk 6 wordt tot slot ingegaan op de ruimtelijke, maatschappelijke, en economische uitvoerbaarheid.

2. Het initiatief

2.1. Inleiding

In dit hoofdstuk wordt een korte beschrijving gegeven van de ligging van het onderzoeksgebied en de omgeving. Daarnaast wordt de voorgenomen ontwikkeling beschreven.

2.2. Planbeschrijving

2.2.1. Het belang van zoutwinning

Het zout in Twente is ruim 200 miljoen jaar geleden afgezet door de verdamping van zeewater. Dit deel van Nederland was tot dan toe binnenzee. Nadien is deze zoutlaag bedekt met enkele honderden meters ander gesteente.
Nobian locatie Hengelo is de voortzetting van de NV Koninklijke Nederlandse zoutindustrie (KNZ), die in 1918 in Boekelo begon met de winning van steenzout. Het zoutproductiebedrijf zorgt voor de productie van circa 2,5 miljoen ton zout per jaar. Het zout wordt voornamelijk gebruikt voor de productie van basischemicaliën door een proces dat chemische transformatie heet en elders plaatsvindt.
Door Nobian Hengelo wordt zout door geleverd aan het op dezelfde locatie gevestigde zoutverwerkingsbedrijf Salins. Daar worden verschillende consumptieve en veterinaire zout-producten gemaakt. De bekendste zijn de tafelzouten, de wateronthardings-tabletten en de likstenen voor vee. Tot slot is wegenzout een bekende toepassing. Naast de zoutwinning is een grote industrie ontstaan voor verwerking van zout in diverse producten. De opgebouwde know-how en ervaring manifesteert zich in de chemische industrie in Hengelo en omstreken.
Met het oog op de bestaande en toekomstige marktvraag naar zout heeft Nobian een prognose gemaakt van haar behoefte aan wincapaciteit. Vanaf 2023 is er een gat tussen de zoutbehoefte en de productiecapaciteit van Nobian. Het realiseren van nieuwe zoutwinningslocaties is derhalve noodzakelijk.
De zoutwinning brengt economische activiteit met zich mee in de regio. Nobian werkt bij de aanleg van infrastructuur en bij de aanleg van cavernes zoveel mogelijk met lokale aannemers. Medewerkers van Nobian komen veelal uit Twente, of vestigen zich hier. De fabrieksinstallaties van Nobian behoren tot de modernste in haar soort en maakt dat Nobian over een periode van nog minstens 50 jaar in Twente zout wil winnen. Zij levert daarmee een langdurige en belangrijke bijdrage aan de regionale economie. Door de werkzaamheden van Nobian en alle toeleverende diensten zijn, naast de circa 330 arbeidsplaatsen op de productiesite, veel arbeidsplaatsen in Hengelo en omstreken gerelateerd aan de zoutwinning. Als er geen nieuw winningsgebied ontwikkeld kan worden, zal de fabriek op korte termijn gesloten moeten worden, waarmee veel arbeidsplaatsen verloren zullen gaan. Tevens heeft dit gevolgen voor Nobian’s afnemers, voor wie op korte termijn geen alternatieven binnen Europa aanwezig zijn, en dus voor de strategische afhankelijkheid van Nederland en West-Europa van andere regio’s in de wereld voor een belangrijk deel van de maakindustrie.

2.2.2. Het initiatief en zoutwinningsproces

Voor de nieuwe zoutwinning worden naast de zoutwinningslocaties tevens transportleidingen aangelegd. Ook wordt er op het bedrijventerrein Stepelerveld een pompstation gerealiseerd door ombouw van het bestaande bedrijfsgebouw. De zoutwinningslocaties zijn gelegen ten westnoordwesten van Haaksbergen en begrensd door de N347, de N18 en bedrijventerrein Stepelo. Het onderzoeksgebied

beslaat circa 1 bij 2,5 kilometer, circa 2,5 vierkante kilometer. Hier bevindt zich relatief ondiep in de ondergrond een zoutkussen, dat aan de zuidwestelijke zijde begrensd wordt door een breuk(zone). Het zoutkussen ten noordwesten van Haaksbergen biedt wellicht mogelijkheden om op vrij geringe diepte Zechstein zout te winnen aangezien de top van het zout hier op ruim 500 meter diepte lijkt te liggen. De dikte van de laag Zechstein zout bedraagt circa 400 meter. Het zout wordt gewonnen door oplosmijnbouw. Op de zoutwinningslocaties worden putten geboord, waaruit zout in de vorm van pekel wordt gewonnen. Per winningslocatie wordt de zoutlaag in de ondergrond aangeboord, middels een zogenaamde diepboring. Hiervoor wordt tijdelijk op de locatie een mobiele boorinstallatie opgesteld. Na afloop van het boren wordt de boorinstallatie verwijderd. Daarmee betreft het boren van de diepboring een tijdelijke activiteit.

Afbeelding 3: Tijdelijke boorinstallatie diepboring (bron: RED Drilling & Services)

Nadat het boorgat op juiste diepte is en er voor de pekelproductie benodigde verbuizing is ingebouwd en gemonteerd, wordt deze aangesloten op het leidingnetwerk. Met behulp van het leidingwerk wordt via het boorgat water in de zoutlaag gepompt, waardoor het zout oplost. Na het afronden van een boring wordt tijdens de productiefase een zouthuisje geplaatst op een vloerstofdichte vloer. Een zouthuisje heeft een oppervlakte van maximaal 30 m^2 per locatie en is maximaal 5 meter hoog. Op de locatie is nog een tweede zouthuisje aanwezig waarin elektrotechnische installaties worden ondergebracht.
Het zoute water, pekel, wordt naar de fabriek gepompt en onder vacuüm ingedampt tot zogenaamd vacuümzout. Het water wordt hergebruikt om zout op te lossen. Door dit oplossingsproces ontstaan holruimten in de ondergrond, de zogenaamde holruimten of cavernes. De vorm van de caverne wordt vastgelegd door middel van

een sonarmeting. Aan de hand van de sonarmeting wordt vastgesteld of de ontwikkeling van de caverne goed verloopt. De gehele ontwikkeling van één caverne duurt circa 7 jaar. De caverne blijft altijd gevuld met pekel. Tijdens de productiefase ligt er een dunne laag dekenvloeistof op de pekel in de caverne. Op deze manier kan het uitlogen gestuurd worden.

Bij het oplossen van zout in de diepe ondergrond door injectie van water ontstaat een caverne. De vorm van deze caverne wordt beheerst door de toepassing van een mijnbouwhulpstof, te weten dekenvloeistof. De dekenvloeistof blijft op de ruwe pekel drijven. De dekenvloeistof mengt zich niet met water of pekel en lost evenmin zout op. Hierdoor wordt het dak van de caverne afgeschermd, wordt oplossing van het steenzout in verticale richting verhinderd en wordt de oplossing van het steenzout in horizontale richting bevorderd. Dit zorgt ervoor dat het zoutdak van de caverne voldoende dik blijft en de stabiliteit wordt gewaarborgd. Door het niveau van de dekenvloeistof continu te meten en aan te passen, is de ontwikkeling van de cavernes te sturen.

Bij de locatie van de cavernes wordt onder andere rekening gehouden met de afstand tussen de cavernes (zoveel mogelijk in rijen om bodemdaling te minimaliseren), de dikte van het onderliggende zoutpakket en de toegankelijkheid vanaf de bovengrond. Tussen de zoutwinningslocaties en de bestaande zoutfabriek van Nobian in Hengelo worden ondergrondse transportleidingen voor water, pekel en naverzadiging aangelegd. De waterleiding zorgt ervoor dat het water bij het zout in de caverne terechtkomt en de pekelleiding zorgt voor de afvoer van de pekel uit de cavernes. De naverzadigingsleiding is noodzakelijk om pekel die bij start van de caverne ontwikkeling nog onderverzadigd is (lage concentratie zout) kan worden doorgeleid naar een andere, bestaande, caverne waar de pekel op sterkte wordt gebracht.

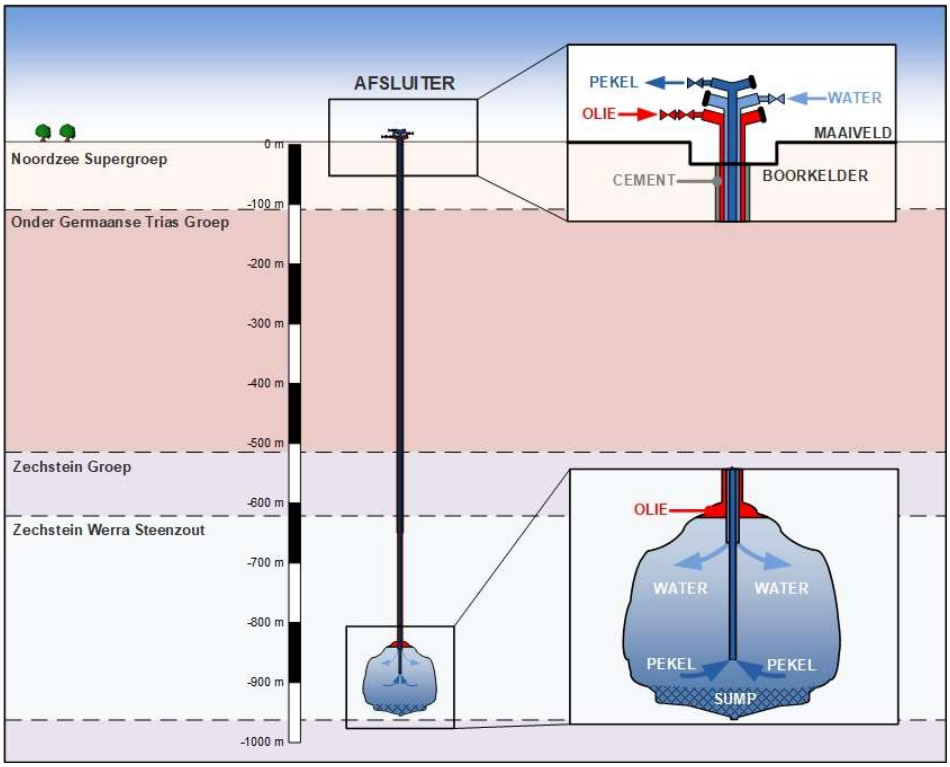

Afbeelding 4: schematische weergave zoutwinning door middel van oplosmijnbouw.

Nadat het zout door oplossingsmijnbouw gewonnen is, wordt de ruwe pekel vanuit de zoutwinningslocaties via een ondergronds leidingnetwerk naar de zoutfabriek in Hengelo getransporteerd en verder verwerkt.
Tijdens de productiefase zullen ook werkzaamheden verricht worden aan de boorput. Het gaat hierbij om werkzaamheden ter verbetering van de werking tijdens de productiefase. Er worden periodiek (gemiddeld één keer per 2 jaar) workovers uitgevoerd met een workovermast. Met deze workovermast wordt de diepte van de verbuizingen in de boring aangepast voor de volgende productiefase.

Inrichting zoutwinningslocaties
Bij de inrichting van elke winningslocatie wordt tevens rekening gehouden met het landschap. Er komen zouthuisjes die in het landschap passen. Het gaat hierbij overigens niet om de bekende zouthuisjes die in de omgeving van Hengelo en Enschede staan. Deze zouthuisjes worden gebruikt bij de zoutwinning van Rötzout. Voor de winning van het dieper gelegen Zechstein zout worden andere huisjes ontworpen. De omvang van het huisje zal naar verwachting iets groter zijn dan de huidige bekende zouthuisjes.
Rondom de locatie komt een passende afrastering en verder wordt er een vloeistofkerende vloer rond de boorplaats gerealiseerd en een vloeistofkerende vloer daaromheen. Elke locatie zal landschappelijk ingepast worden, om zo de impact voor omwonenden zo veel mogelijk te beperken. Zie afbeeldingen 5 en 6 voor een referentie van de zoutwinningslocatie. De inpassing van de zoutwinningslocaties in de omgeving wordt afgestemd met externe stakeholders.

Afbeelding 5: Artist impression zoutwinningslocatie H-01 (bron: Nobian)

Afbeelding 6: Artist impression van pompgebouw (bron: Nobian)

Het pompstation is gepland op het nieuwe bedrijventerrein Stepelerveld, op relatief korte afstand van de eerste zoutwinningslocaties. Het pompstation pompt water naar de putten in het veld en pompt pekel uit het veld naar de fabriek.

Beëindiging winning
Naar verwachting zal een put ongeveer 7 jaar in productie zijn. Nadat een caverne de maximaal toelaatbare afmetingen heeft bereikt wordt de winning beëindigd. Wanneer de pekel door een retourstroom is verdrongen of wanneer besloten is dat de caverne ook in de toekomst niet voor de berging van een retourstroom gebruikt zal worden, wordt een eindmeting uitgevoerd, waarmee de eindsituatie vastgelegd wordt. Ook wordt de dekenvloeistof zoveel mogelijk uit de caverne en de put verwijderd en worden de productieverbuizingen uitgebouwd. Vervolgens krijgt de caverne tijd om in thermisch evenwicht te komen met haar omgeving om zo spanning door uitzetting van de pekel na afsluiting te voorkomen. Dit is een periode van enkele jaren.
Vervolgens wordt een plug geplaatst, waarmee de put wordt gesuspendeerd. Op een later moment (na studies op basis van voornoemde metingen) wordt de put definitief buitengebruik gesteld. In voorkomende gevallen worden ook de veldleidingen verwijderd; dit is echter tevens afhankelijk van het eventueel voortdurende gebruik van buurcavernes en de lokale leidingeninfrastructuur.
Ten behoeve van het geheel of gedeeltelijk buiten gebruik stellen van het mijnbouwwerk zal binnen de daarvoor geldende termijn een sluitingsplan worden ingediend bij Staatstoezicht op de Mijnen.
Na circa 10 jaar is de gehele locatie opgeruimd en de bovengrond in haar oorspronkelijke hoedanigheid hersteld.

2.2.3. Verkeer en parkeren

Verkeer
Transport tijdens de boring
De boorinstallatie met bijbehorend equipment, zoals kantoren, opslagvoorzieningen en technische installaties, wordt met behulp van vrachtwagens aangevoerd. Voor het

opbouwen van de boormast zijn gedurende enkele dagen een kraan en heftruck op locatie actief. De opbouw duurt naar verwachting vijf dagen.
Tijdens de uitvoering van de (boor)activiteiten voor een put, circa 30 dagen, zijn eveneens transporten (vrachtwagens/tracktors) benodigd voor de aan- en afvoer van materialen en (afval)stoffen. Daarnaast zal om de dag diesel en Adblue worden aangeleverd ten behoeve van de energievoorziening.
In de worst-case situatie vinden er ruim 600 transportbewegingen plaats, waarvan een groot deel personenauto's betreffen.
Voor het aanvoeren van materieel en materiaal van en naar de locatie zal gebruik worden gemaakt van de openbare weg. Voor de aanvoer van de boorinstallatie met toebehoren vinden naar verwachting circa 25-30 vrachtbewegingen gedurende ongeveer vijf dagen plaats van en naar de locatie, zowel tijdens de opbouw als tijdens het afbreken.

De duur van het uitvoeren van de diepboring, inclusief de aan- en afvoer van de installaties etc, vergt circa 1 maand. De boorwerkzaamheden vinden voornamelijk volcontinue plaats. Dit houdt 24 uur per dag, gedurende zeven dag per week in. De acht boringen zullen gefaseerd gerealiseerd worden.

Transport in de productiefase
Na de aanleg van de boorput wordt de zoutwinningslocatie gedurende de productiefase dagelijks bezocht voor inspectie met een bestelauto. Daarnaast zal er dekenvloeistof worden aangevoerd of afgevoerd door middel een tankauto. Dit transport vindt normaliter plaats op werkdagen tussen 07.00 en 19.00 uur en vinden elk naar verwachting circa 12 keer per jaar plaats.

Transport tijdens de workovers
Tevens zullen er tussentijds (maximaal één keer per 2 jaar) workovers worden uitgevoerd. Voor de totale workover is het verwacht aantal transportbewegingen ruim 90. Dit is aanzienlijk lager dan bij het uitvoeren van de diepboring. Tijdens de workover vinden er voornamelijk transportbewegingen plaats van trucks, bussen (met aanhanger), graafmachines, tractoren (met aanhangers of containers). Aan het begin van de workover wordt de workovermast aangevoerd welke uiteindelijk na afronding van de werkzaamheden ook weer wordt afgevoerd.

Parkeren
Het onderzoeksgebied met de 8 zoutwinningslocaties ligt in de nabijheid van de provinciale wegen N18/N347/N739. De zoutwinningslocaties zijn goed bereikbaar via de lokale kleinere wegen, zoals de Beckumerweg, de Eppenzolderweg en de Hassinkbrinkweg. Tijdens de boring en het productieproces worden de voertuigen geparkeerd nabij of op de zoutwinningslocaties. Er zal derhalve geen parkeeroverlast plaatsvinden in de omgeving van het onderzoeksgebied.
Zowel tijdens de aanlegfase als tijdens de inspectie- en onderhoudsfase (workover) is de toename van het aantal verkeersbewegingen dusdanig beperkt dat dit geen belemmering oplevert voor de uitvoering van het plan.

3. Beleidskader

3.1. Inleiding

In dit hoofdstuk wordt het relevante beleid dat betrekking heeft op het onderzoeksgebied en de voorgenomen ontwikkeling beschreven. Het wordt benaderd vanuit het Rijks-, provinciaal- en gemeentelijk beleid. Uit het beleid volgen randvoorwaarden die worden getoetst aan het voorgenomen plan.

3.2. Rijksbeleid

3.2.1. Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR)

De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) bevat de visie van het Rijk op de ruimtelijke ontwikkeling van Nederland. Het Rijk streeft naar een krachtige aanpak die ruimte geeft aan regionaal maatwerk, de gebruiker vooropzet, investeringen prioriteert en ruimtelijke ontwikkelingen en infrastructuur met elkaar verbindt. In het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) zijn regels opgenomen om het beleid uit de SVIR te verwezenlijken. In de structuurvisie schetst het Rijk ambities voor Nederland in 2040. Uitgaande van de verantwoordelijkheden van het Rijk zijn de ambities uitgewerkt in rijksdoelen tot 2028, daarbij is aangegeven welke nationale belangen aan de orde zijn. De tijdshorizon is gesteld omdat in de loop van de tijd nieuwe ontwikkelingen en opgaven kunnen vragen om bijstelling van de rijksdoelen. Voor de ambities zijn rijksinvesteringen slechts één van de instrumenten die worden ingezet. Kennis, bestuurlijke afspraken en kaders kunnen ook worden ingezet. De huidige financiële rijkskaders (begroting) zijn randvoorwaardelijk voor de concrete invulling van die rijksambities. In de structuurvisie wordt ook aangegeven op welke wijze het Rijk deze belangen wil verwezenlijken. Dit zorgt voor een duidelijk overzicht in één document gezamenlijk met de doelen die het Rijk heeft opgesteld.
Het Rijk benoemt 13 nationale belangen waarvoor het Rijk verantwoordelijk is. De desbetreffende belangen zijn vertaald in wetgeving of beleidsregels. De ruimtelijke besluitvorming over het project dient met deze belangen en de daaraan verbonden wet-, regelgeving en beleid rekening te houden.
Onderstaand worden de relevante nationale belangen voor de ontwikkeling van zoutwinningslocaties van zout nabij Haaksbergen weergegeven en wordt aangeduid op welke wijze zij bij de besluitvorming zijn meegenomen:

Nationaal belang 4: het efficiënt gebruiken van de ondergrond.
Vanwege onder meer de beperkte ruimte in de ondergrond, de betekenis van de ondergrond voor het economisch functioneren van Nederland en afstemming op activiteiten in de bovengrond, is efficiënt gebruik van de ondergrond van nationaal belang. Voortzetting van de winning van zout uit de ondergrond is van belang voor de werkgelegenheid in Twente. Dit gebruik leidt niet tot een beperking voor toekomstige gebruiksmogelijkheden zoals geothermie.

Nationaal belang 8: het verbeteren van de milieukwaliteit (lucht, bodem, water) en bescherming tegen geluidsoverlast en externe veiligheidsrisico's.
Om toekomstige kosten en maatschappelijke schade te voorkomen, moeten bij ruimtelijke-en infrastructurele werken de milieueffecten worden afgewogen. De afweging ten aanzien van het in productie nemen van de nieuwe zoutwinnings-locaties is onderbouwd in hoofdstuk 5.

Nationaal belang 10: ruimte voor behoud en versterking van (inter)nationale unieke cultuurhistorische en natuurlijke kwaliteiten.
Internationaal zijn afspraken gemaakt over cultureel- of natuurlijk werelderfgoed. Daarnaast behoren ook de beschermde stads- en dorpsgezichten, rijksmonumenten en aangewezen wederopbouwgebieden tot een nationaal belang. Bij de keuze van de zoutwinningslocaties zijn deze belangen meegewogen, hetgeen in hoofdstuk 4.3 van deze ruimtelijke onderbouwing is toegelicht.

Nationaal belang 11: ruimte voor een nationaal netwerk van natuur voor het overleven en ontwikkelen van flora en faunasoorten.
In internationaal verband heeft Nederland zich met het Biodiversiteitsverdrag en de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn (Natura2000) gecommitteerd aan afspraken over soorten (flora en fauna) en leefgebieden van soorten (habitats). Hiertoe zijn ter uitvoering van dit beleid Natura2000 gebieden aangewezen. Daarnaast is het Natuurnetwerk Nederland (NNN) van nationaal belang, bestaande uit beschermde natuurgebieden alsmede robuuste verbindingszones tussen die gebieden. De provincies werken de NNN in hun ruimtelijke plannen uit. Voor ingrepen in zowel Natura2000 gebieden als in het NNN is elk een verschillend afwegingskader van toepassing. In hoofdstuk 4.2 wordt inzicht gegeven in de afwegingen die voor het in productie nemen van de zoutwinningslocaties zijn gemaakt.

Nationaal belang 13: een zorgvuldige afweging en transparante besluitvorming bij alle ruimtelijke en infrastructurele besluiten.
Dit vindt voor de ontwikkeling van de zoutwinningslocaties plaats in de vorm van een omgevingsvergunning.
Voorliggend plan sluit aan bij de doelstellingen van de SVIR.

3.2.2. Barro

Het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) is op 30 december 2011 in werking getreden. In het Barro wordt een aantal projecten die van rijksbelang zijn met name genoemd en met behulp van digitale kaartbestanden exact ingekaderd. Per project worden vervolgens regels gegeven, waaraan ruimtelijke plannen moeten voldoen. Binnen het Barro worden de volgende onderdelen besproken:

- project Mainportontwikkeling Rotterdam;
- kustfundament;
- grote rivieren;
- Waddenzee en waddengebied;
- defensie;
- erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde.

In oktober 2012 is het besluit aangevuld met de ruimtevraag voor de onderwerpen veiligheid op rijkswegen, toekomstige uitbreiding van infrastructuur, de elektriciteitsvoorziening, de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), de veiligheid van primaire waterkeringen, reserveringsgebieden voor hoogwater, waterveiligheid en is het onderwerp duurzame verstedelijking in regelgeving opgenomen. Per 1 juli 2016 zijn er nog enkele wijzigingen van de Barro van kracht geworden. Deze wijzigingen hebben geen directe invloed op het voorliggende plan.
Voorliggend onderzoeksgebied ligt niet binnen het Natuurnetwerk Nederland (NNN), voorheen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

3.2.3. Besluit ruimtelijke ordening (Bro)

De 'ladder voor duurzame verstedelijking' is in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) geïntroduceerd en vastgelegd als procesvereiste in het Besluit ruimtelijke ordening (Bro). Het Bro (artikel 3.1.6 lid 2) bepaalt dat voor nieuwe stedelijke ontwikkelingen de treden van de ladder moet worden doorlopen. Doel van de ladder voor duurzame verstedelijking is een goede ruimtelijke ordening in de vorm van een optimale benutting van de ruimte in stedelijke gebieden. Met de ladder voor duurzame verstedelijking wordt een zorgvuldige afweging en transparante besluitvorming bij alle ruimtelijke en infrastructurele besluiten nagestreefd. Het realiseren van zoutwinningslocaties is geen nieuwe stedelijke ontwikkeling. Een toets aan de Ladder is daarom niet van toepassing. Dit plan heeft verder geen betrekking op de overige benoemde onderdelen in het Barro en de Bro.

3.2.4. Structuurvisie ondergrond

Op 11 juni 2018 is de Structuurvisie Ondergrond (STRONG) vastgesteld. De Structuurvisie Ondergrond is een rijksstructuurvisie in de zin van artikel 2.3 van de Wet op de ruimtelijke ordening, waarin het Rijk de hoofdlijnen van het strategische nationale ruimtelijke beleid vastlegt. Het beleid in deze structuurvisie bindt alleen het Rijk.

De ondergrond is van groot maatschappelijk belang. Het winnen en benutten van delfstoffen zoals aardgas en aardolie draagt bij aan de energievoorziening en heeft onze welvaart verhoogd. Grondwater is de belangrijkste bron voor de drinkwater voorziening. De bodem is een onmisbare productiefactor voor de voedselvoorziening en belangrijk voor natuur en landschap. De bodem is tevens een bewaarplaats voor resten van vroegere menselijke bewoning, die inzicht kunnen geven in onze cultuurhistorie. Bovendien vormt de ondergrond de basis voor de fundering van infrastructuur en bebouwing.

De ruimte in de diepe ondergrond lijkt eindeloos en conflicten tussen de verschillende vormen van gebruik doen zich tot op heden nauwelijks voor. Maar als er naar de ambities voor de energievoorziening en drinkwatervoorziening op de langere termijn wordt gekeken, dan is het wenselijk om een visie te ontwikkelen op het gebruik van de ondergrond, om 'botsingen' in de toekomst te voorkomen. Daarbij gaat het niet alleen om het 'verdelen' van de fysieke ruimte in de diepe ondergrond. Voor alle mijnbouwactiviteiten zijn bovengrondse installaties nodig en buisleidingen die ook de ondiepe bovengrond beroeren en grondwaterlagen passeren.

Zoutwinning valt onder de Mijnbouwwet als één van de activiteiten in de diepe ondergrond en kan in potentie concurreren met andere ondergrondfuncties. Er is geen ruimtelijke uitspraak over zoutwinning opgenomen in de Structuurvisie Ondergrond.

3.2.5. Contourennota Mijnbouw

In een brief aan de Tweede Kamer heeft de Staatsecretaris voor Mijnbouwzaken aangegeven op welke wijze de Mijnbouwwet gemoderniseerd gaat worden. Belangrijke punten hierin zijn het erkennen van bestaande rechten, het verdelen van lusten en lasten en differentiatie naar soort mijnbouwactiviteit. Dit naast veiligheid en financiële zekerstelling inclusief schadeafhandeling en nazorg. In deze brief wordt ook gewezen op het belang van zoutwinning voor de (regionale) economie en de energietransitie.

3.3. Provinciaal beleid Overijssel

3.3.1. Omgevingsvisie Overijssel

Het ruimtelijk beleid van de provincie Overijssel staat vooral in de Omgevingsvisie en Omgevingsverordening die Provinciale Staten van Overijssel op 1 juli 2009 hebben vastgesteld en geactualiseerd bij besluit van 3 juli 2013. De Omgevingsvisie is een integrale visie waarin de beleidsambities en doelstellingen staan die van provinciaal belang zijn voor de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving van Overijssel. Het uitgangspunt is gericht op het jaar 2030. De visie biedt kaders in de vorm van ontwikkelingsperspectieven voor de groene omgeving en stedelijke omgeving. Daarbinnen krijgen gemeenten, waterschappen, maatschappelijke organisaties en andere initiatiefnemers mogelijkheden om ruimtelijke ontwikkelingen te realiseren.

Op 12 april 2017 hebben Provinciale Staten de Omgevingsvisie Overijssel 2017 'Beken kleur' en de Omgevingsverordening Overijssel 2017 vastgesteld.
De hoofdambitie van de visie is een toekomst vaste groei van welvaart en welzijn met een verantwoord beslag op de beschikbare natuurlijke hulpbronnen en voorraden. In het beleid van de provincie staan daarom de zorg voor ruimtelijke kwaliteit en duurzaamheid centraal. De provincie wil ruimtelijke kwaliteit realiseren door vooral in te zetten op het beschermen van bestaande kwaliteiten en deze te verbinden met nieuwe ontwikkelingen. Het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit van de leefomgeving staat voorop, in combinatie met een goed vestigingsklimaat, een goede woonomgeving en een fraai buitengebied. De essentiële gebiedskenmerken zijn daarbij het uitgangspunt.
Om deze ambities waar te kunnen maken bevat de Omgevingsvisie een uitvoeringsmodel. De filosofie van dit model is dat de provincie samen met partners een gezamenlijke visie of doel deelt en dat vervolgens elke partij in de eigen verantwoordelijkheidssfeer in actie komt. Het uitvoeringsmodel heeft drie niveaus: generieke beleidskeuzes, ontwikkelperspectieven en gebiedskenmerken. Aan de hand van deze niveaus wordt duidelijk of een ruimtelijke ontwikkeling mogelijk is en of er behoefte aan is, waar het past in de ontwikkelingsvisie en hoe de ontwikkeling uitgevoerd kan worden.

Uitvoeringsmodel Omgevingsvisie
Om te bepalen of een initiatief bijdraagt aan de ambities, gebruikt de provincie het Uitvoeringsmodel Omgevingsvisie Overijssel. In dit uitvoeringsmodel staan de stappen of, waar en hoe centraal. Bij een initiatief kan aan de hand van deze drie stappen bepaald worden of een initiatief binnen de geschetste visie voor Overijssel mogelijk is (generieke beleidskeuzes), waar het past (ontwikkelperspectieven) en hoe het uitgevoerd kan worden (gebiedskenmerken).
In onderstaande afbeelding is het uitvoeringsmodel weergegeven. Vervolgens zijn de niveaus toegelicht. De '"vishaak" met de drie niveaus uit de Omgevingsvisie van 2009 is daarbij behouden gebleven. Boven het uitvoeringsmodel (in de paraplu) staan de rode draden en centrale beleidsambities weergegeven.

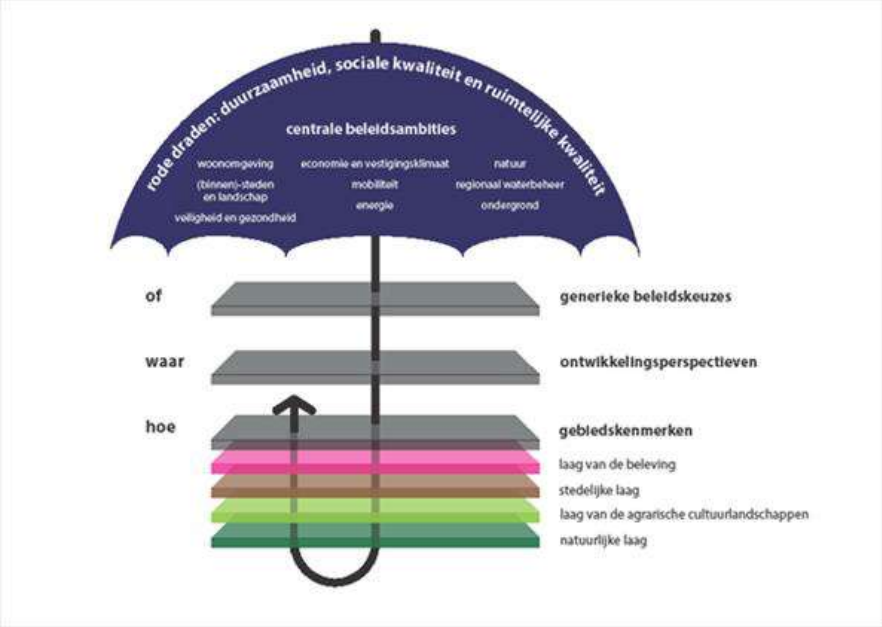

Afbeelding 7: Uitvoeringsmodel Omgevingsvisie (bron: Provincie Overijssel)

Generieke beleidskeuzes
Generieke beleidskeuzes vloeien voort uit beleid van EU, Rijk of provincie. Het zijn keuzes die bepalen of een ontwikkeling nodig is of mogelijk. De generieke beleidskeuzes zijn veelal normstellend. Een voorbeeld van een generieke beleidskeuze is dat gemeenten hun ruimtelijke ontwikkelingsplannen moeten afstemmen met hun buurgemeenten, om te voorkomen dat inefficiënte concurrentie tussen gemeenten ontstaat. Een ander voorbeeld is de 'SER-ladder', die inhoudt dat eerst bestaande bebouwing en herstructureringsmogelijkheden worden benut, voordat er uitbreiding kan plaatsvinden.

Ontwikkelingsperspectieven
Na de toetsing aan de generieke beleidskeuzes komen de ontwikkelings-perspectieven aan de orde. In de Omgevingsvisie staan zes ontwikkelperspectieven beschreven voor de groene en stedelijke omgeving. De ontwikkelperspectieven zijn flexibel voor de toekomst en geven richting aan wat waar ontwikkeld zou kunnen worden.

Gebiedskenmerken
Tot slot zijn de gebiedskenmerken van belang, die bestaan uit vier lagen (natuurlijke laag, laag van het agrarisch cultuurlandschap, stedelijke laag en lust- en leisure-laag). Voor elke laag gelden specifieke kwaliteitsvoorwaarden en -opgaven voor ruimtelijke ontwikkelingen. Het is de vraag 'hoe' een ontwikkeling invulling krijgt.
In het resterende deel van deze paragraaf wordt nader ingegaan op de generieke beleidskeuzes, de ontwikkelingsperspectieven en de gebiedskenmerken.

3.3.2. Omgevingsverordening Overijssel
De hoofdlijnen van de Omgevingsvisie zijn juridisch geborgd in de Omgevingsverordening. Het gaat om de onderwerpen uit de visie die de provincie zo belangrijk vindt dat deze dwingend worden opgelegd.

In de verordening staan algemene regels op het gebied van de ruimtelijke ordening, mobiliteit, milieu, water en bodem. De verordening als juridisch instrument om de doorwerking van provinciaal beleid af te dwingen, is beperkt tot die onderdelen van het beleid waarvoor de inzet van algemene regels noodzakelijk is om provinciale belangen veilig te stellen of om uitvoering te geven aan wettelijke verplichtingen. De Omgevings-verordening geeft regels aan gemeenten die bij het maken van bestemmingsplannen in acht genomen moeten worden.

3.3.3. Toetsing aan provinciaal beleid

Generieke beleidskeuzes

Ten aanzien van de generieke beleidskeuzes zijn de artikelen 2.1.3, 2.1.5, 2.7.3 en 2.20.2 en titel 2.13 uit de Omgevingsverordening Overijssel van belang.

Artikel 2.1.3: Zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik

Bestemmingsplannen (en wijzigingsplannen) voorzien uitsluitend in stedelijke ontwikkelingen die een extra ruimtebeslag door bouwen en verharden leggen op de groene omgeving wanneer aannemelijk is gemaakt:

- dat er voor deze opgave in redelijkheid geen ruimte beschikbaar is binnen het bestaande bebouwd gebied en de ruimte binnen het bestaand bebouwd gebied ook niet geschikt te maken is door herstructurering en/of transformatie;
- dat mogelijkheden voor meervoudig ruimtegebruik binnen het bestaand bebouwd gebied optimaal zijn benut.

<u>Toetsing van het initiatief aan artikel 2.1.3 van de Omgevingsverordening Overijssel</u>

In voorliggend geval worden er 8 zoutwinningslocaties gerealiseerd op agrarische gronden. Als gevolg hiervan is sprake van extra ruimtebeslag door het verharden van de groene omgeving en dan met name de vloeistofkerende vloer rondom het zouthuisje. De winning van zout kan echter niet binnen bestaand stedelijk gebied uitgevoerd worden. De aanleg van zoutwinningslocaties en benodigde leidingtracés in bestaand stedelijk gebied is niet mogelijk. Dit is bij uitstek een functie die in het buitengebied hoort. Er is dan ook in voldoende mate rekening gehouden met het principe van zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik.

Artikel 2.1.5 Ruimtelijke kwaliteit

In de toelichting op bestemmingsplannen wordt onderbouwd dat de nieuwe ontwikkelingen die het bestemmingsplan mogelijk maakt, bijdragen aan het versterken van de ruimtelijke kwaliteit conform de geldende gebiedskenmerken.

<u>Toetsing van het initiatief aan artikel 2.1.5 van de Omgevingsverordening Overijssel</u>

De zoutwinningslocaties worden landschappelijk ingepast. In overleg met de bewoners wordt een keuze gemaakt op welke wijze een zoutwinningslocatie wordt ‘aangekleed’ en wordt het ontwerp van het zouthuisje afgestemd. Bij de afstemming is een landschapsarchitect betrokken. Zie voor een nadere toelichting paragraaf 4.3 uit het separaat bijgevoegde milieueffectenrapport.
Hiermee wordt het kleinschalige karakter van het landschap versterkt, dan wel teruggebracht. Hier is dus sprake van een versterking van de ruimtelijke kwaliteit.

Artikel 2.7.3 Beschermingsregime Natuur Netwerk Nederland

Hierna wordt het van toepassing zijnde lid nader toegelicht:

Lid 4: Bestemmingsplannen die betrekking hebben op gebieden die op de kaart als bedoeld in artikel 2.7.2 zijn aangeduid als NNN (voorheen EHS) wijzen geen bestemmingen aan of stellen geen regels die activiteiten mogelijk maken die leiden tot een significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden, of tot een significante vermindering van de oppervlakte van die gebieden, of van de samenhang tussen die gebieden.

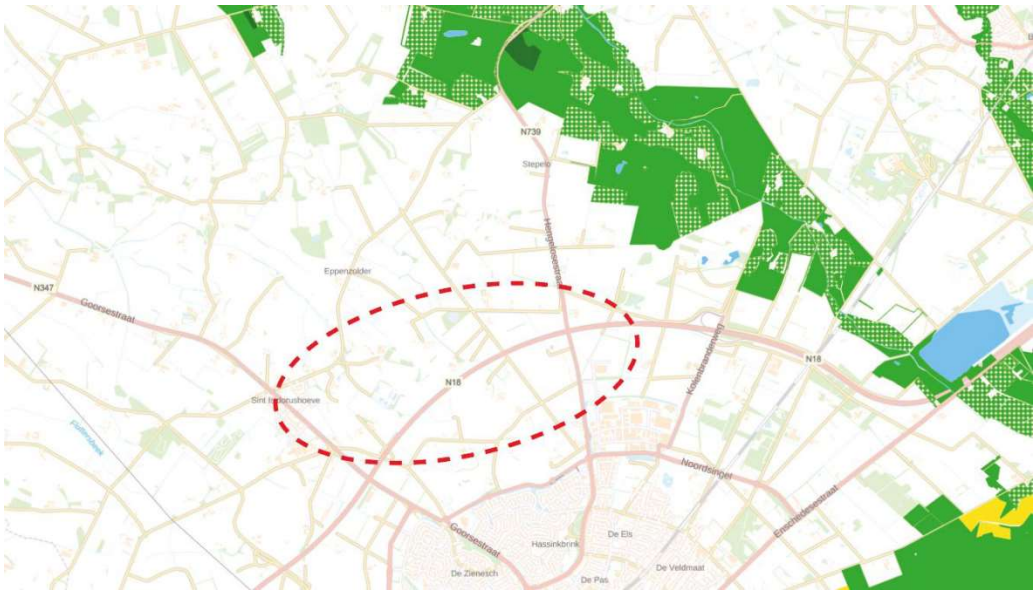

Afbeelding 8: Ligging NNN gebieden. Rode cirkel geeft globaal het onderzoeksgebied weer. (bron: Provincie Overijssel)

<u>Toetsing van het initiatief aan artikel 2.7.3 van de Omgevingsverordening Overijssel</u>
Zoals blijkt op bovenstaande kaart zijn de NNN-gebieden op ruime afstand van de boorlocaties. De boorlocaties zorgen niet voor een significante aantasting van de wezenlijke kenmerken of waarden deze gebieden. Ook is er geen sprake van mindering van oppervlakte van het NNN-gebied of van de samenhang tussen de gebieden.

Artikel 2.20.2 Zoutwinning
In artikel 2.20.2 van de Omgevingsverordening van de provincie Overijssel is met betrekking tot zoutwinning het volgende opgenomen: *"Bestemmingsplannen voorzien alleen in nieuwe zoutwinningslocaties indien de zoutwinning kan worden ingepast in de structuur van landbouw, natuur en landschap conform de gebiedskenmerken.*"

Toetsing van het initiatief aan artikel 2.20.0 van de Omgevingsverordening Overijssel
In het voorliggende plan worden de zoutwinningslocaties landschappelijk ingepast. Het type landschap en de voorwaarden vanuit het landschap worden hier als leidraad en basis gebruikt. In de structuurvisie van de gemeente Haaksbergen en het landschapsontwikkelingsplan zijn de gebiedskenmerken nader uitgewerkt voor de gemeente Haaksbergen. Bij de inpassing van de zoutwinningslocaties wordt zo veel mogelijk aangesloten bij deze gebiedskenmerken en wordt het kleinschalige landschap versterkt. Verderop in deze paragraaf wordt nader ingegaan op de gebiedskenmerken.

Titel 2.13 Drinkwaterbeschermingsgebieden
In de Omgevingsverordening zijn gebieden aangewezen voor de bescherming van het drinkwater (waterwingebieden, grondwaterbeschermingsgebieden, boring vrije zones en intrekgebieden).
In artikel 2.13.6 is bijvoorbeeld het volgende bepaald: In afwijking van het bepaalde in artikel 2.13.3 en onverlet het bepaalde in artikel 2.13.4 en artikel 2.13.5, kunnen nieuwe grote of grootschalige risicovolle functies in grondwaterbeschermings-gebieden en nieuwe grootschalige risicovolle functies in intrekgebieden alleen worden toegestaan als dit noodzakelijk is vanuit een zwaarwegend maatschappelijk belang, waarvoor redelijke alternatieven ontbreken en mits voldaan wordt aan het stap vooruit-principe.

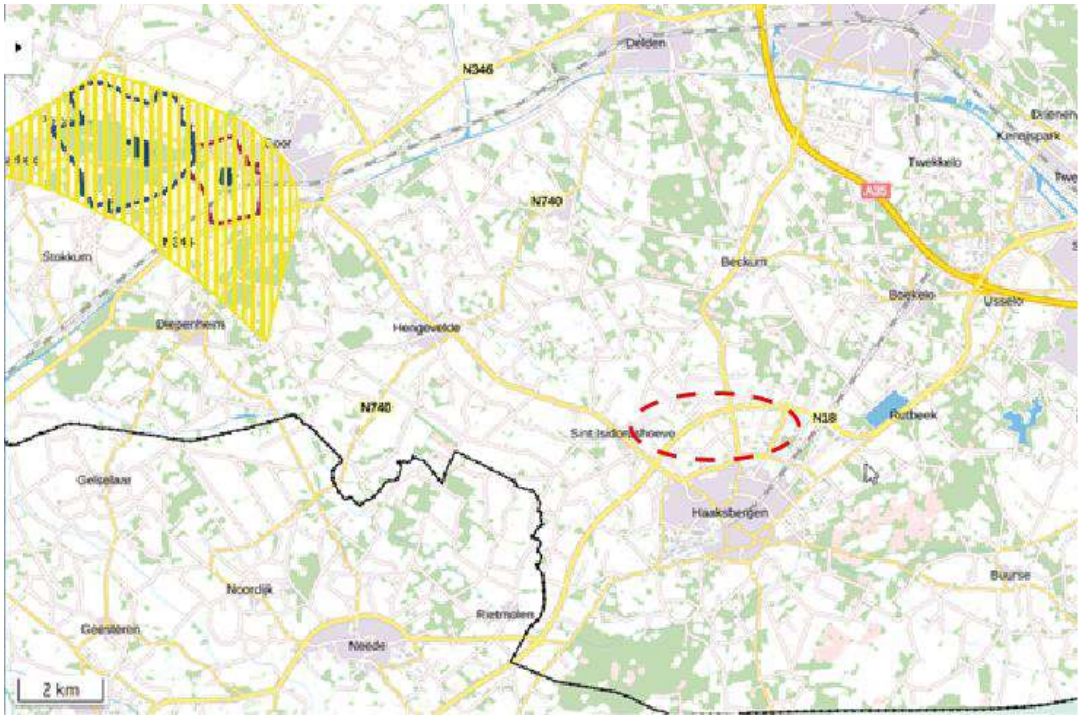

Afbeelding 9: Ligging grondwaterbeschermings- en intrekgebieden. Rode cirkel geeft globaal het onderzoeksgebied weer. (bron: Provincie Overijssel)

<u>Toetsing van het initiatief aan Titel 2.13 van de Omgevingsverordening Overijssel</u>
De zoutwinningslocaties liggen op grote afstand van de aangewezen gebieden. Zoutwinning zal dan ook geen effect hebben op de bescherming van drinkwaterwinning.

Ontwikkelingsperspectieven
Wonen en werken in het kleinschalig mixlandschap
Het ontwikkelingsperspectief 'Wonen en werken in het kleinschalige mixlandschap' richt zich op het in harmonie met elkaar ontwikkelen van de diverse functies in het buitengebied. Aan de ene kant melkveehouderij, akkerbouw en opwekking van hernieuwbare energie als belangrijke vormen van landgebruik. Aan de andere kant gebruik voor natuur, recreatie, wonen en andere bedrijvigheid.
Van de ruimtelijke kwaliteitsambities staat in dit ontwikkelingsperspectief de ambitie 'Voortbouwen aan de kenmerkende structuren van de agrarische cultuurlandschappen' voorop. Daarnaast gelden de algemene ruimtelijke kwaliteitsambities: zichtbaar en beleefbaar mooi landschap, sterke ruimtelijke identiteiten als merken voor Overijssel en continu en beleefbaar watersysteem.

Afbeelding 10: ontwikkelingsperspectief 'Wonen en werken in het kleinschalig mixlandschap'. Rode cirkel geeft globaal het onderzoeksgebied weer. (bron: Provincie Overijssel)

Voorliggend plan voorziet in het plaatsen van een 16 zouthuisjes in het buitengebied van Haaksbergen, 8 voor de putten en 8 voor de elektrotechnische installaties. Binnen dit ontwikkelperspectief is ruimte voor bedrijvigheid. Doordat de zoutcavernes zich op vaste plekken onder de grond bevinden wordt in samenspraak met de omgeving tot een goede oplossing gekomen om zo de eventuele overlast te beperken. Zo wordt de bewoners betrokken bij de 'aankleding' van de zoutwinningslocaties. Zie hiervoor tevens het separaat bijgevoegde milieueffectenrapport.

Gebiedskenmerken

In het provinciale beleid zijn voor alle gebieden gebiedskenmerken aangegeven. Het beleid voor deze gebiedskenmerken is vastgelegd in artikel 2.1.5 van de provinciale verordening. Hierin is bepaald dat inzichtelijk moet worden gemaakt dat voldaan wordt aan dit beleid. Wanneer in het beleid normerende uitspraken worden gedaan, voorziet het bestemmingsplan (voor zover deze uitspraken zich daarvoor lenen) in een bestemmingsplanregeling conform deze normerende uitspraken. Wanneer in het beleid richtinggevende uitspraken worden gedaan, voorziet het bestemmingsplan (voor zover deze uitspraken zich daarvoor lenen) in een bestemmingsplanregeling conform deze richtinggevende uitspraken.
De gebiedskenmerken zijn opgenomen in verschillende lagen; de natuurlijke laag, de agrarische cultuur laag, de stedelijke laag en de lust- en leisure laag. Op basis van deze kenmerken is er ingezoomd op het onderzoeksgebied voor de zoutwinnings-locaties en gekeken welke specifieke kwaliteitsvoorwaarden en opgaven (normerend en richtinggevend) voor ruimtelijke ontwikkelingen van toepassing zijn.

Natuurlijke laag

De natuurlijke laag is ontstaan doordat abiotische en biotische processen inwerken op de ondergrond van bodem en geologie. Van oudsher bestaat er een sterke samenhang tussen het natuur- en watersysteem. Vervolgens heeft de natuurlijke laag

plek en betekenis gekregen in het menselijke occupatieproces. Lange tijd is de natuurlijke laag sturend geweest voor een groot deel van de ruimtelijke ontwikkelingen. Mensen vestigden zich op de droge plekken en wegen werden aangelegd bij goed doorwaadbare plekken in de beek. Pas de laatste eeuw is deze samenhang door technische mogelijkheden verminderd en zijn de kwaliteiten van de natuurlijke laag aangetast. Het beter afstemmen van de ruimtelijke ontwikkelingen op de natuurlijke laag kan voorkomen en ervoor zorgen dat natuurlijke kwaliteiten weer medebepalend worden. Het onderzoeksgebied valt binnen de dekzandvlakte en ruggen en de beekdalen en natte laagtes.

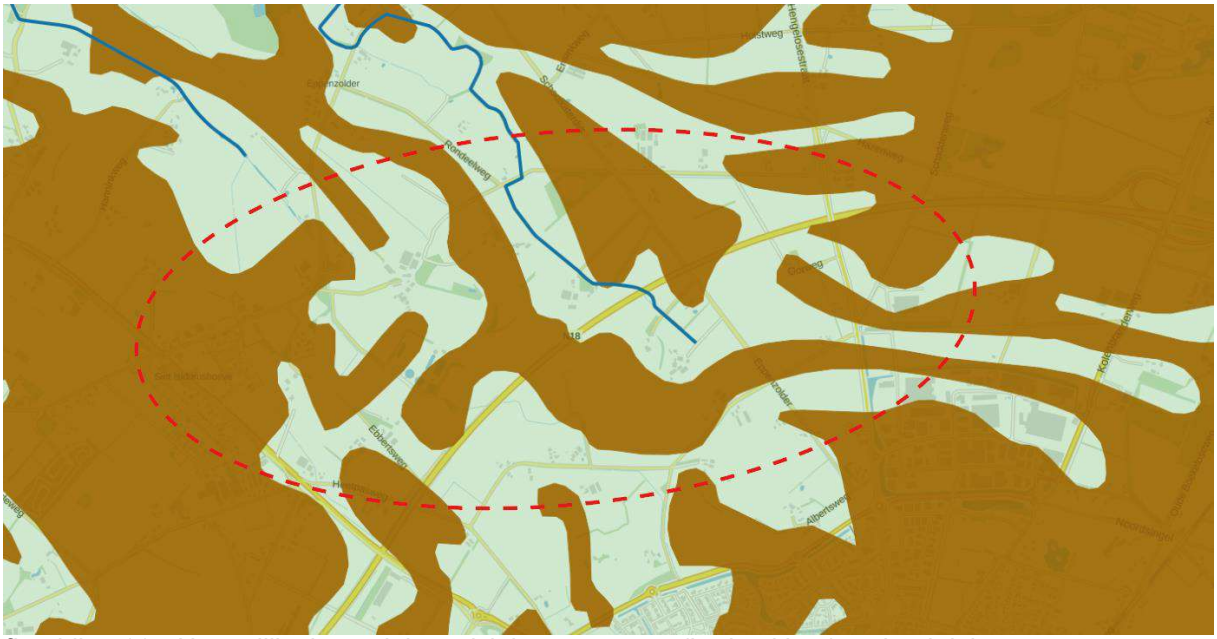

Afbeelding 11: Natuurlijke laag: dekzandvlakte en ruggen (bruine kleur) en beekdalen en natte laagtes (lichtblauwe kleur (vlakken)). Rode cirkel geeft globaal het onderzoeksgebied weer. (bron: Provincie Overijssel)

De dekzandgronden beslaan een groot gedeelte van de oppervlakte van de provincie. Na de ijstijden bleef er in grote delen een reliëfrijk – door de wind gevormd – zandlandschap achter, dat gekenmerkt wordt door relatief grote verschillen tussen hoog/droog en laag/nat gebied. Soms vlak bij elkaar, soms verder van elkaar verwijderd.
De ambitie is de natuurlijke verschillen tussen hoog en laag en tussen droog en nat functioneel meer sturend en beleefbaar te maken. Dit kan bijvoorbeeld door een meer natuurlijk watersysteem en door beplanting met ‘natuurlijke’ soorten. En door de (strekking)-richting van het landschap te benutten in gebiedsontwerpen.

Het Overijsselse zandlandschap is van oorsprong kletsnat. In de laagtes van het zandgebied verzamelde zich het water. Hier ontwikkelden zich moerassen en broekbossen, waar het water in de loop van het seizoen geleidelijk uit weg sijpelde naar de lager gelegen delen, naar de beken en rivieren. Beeld van de beken: zomers kleine stroom met droge geulen, ’s winters bredere stroomdraad met meestromende geulen. De dynamiek (water en wind) bepaalt de verschijningsvorm; de gedaante wisselt. Dynamisch landschap, open karakter met hogere randen.
De ambitie is de beekdalen als functionele en ruimtelijke dragende structuren van het landschap betekenis te geven. Ruimte voor water, continuïteit van het systeem zijn leidend. Tevens is de ambitie afwenteling van wateroverlast op stroomafwaarts

gelegen gebieden te voorkomen door het beeksysteem als eenheid te beschouwen en het vasthouden van water te bevorderen. Tot slot zijn beekdalen belangrijke verbindingen voor mens, plant en dier.

Relatie met voorgenomen ontwikkeling
De voorgenomen ontwikkeling, realiseren van 8 zoutwinningslocaties, heeft een beperkte impact op het landschap in Overijssel. Er worden geen eigenschappen van de natuurlijke laag, zoals het verschil tussen hoog en laag en de continuïteit van het watersysteem aangetast. Daarnaast worden de locaties landschappelijk ingepast, waarbij gebruik wordt gemaakt van natuurlijke soorten. Hierdoor past de ontwikkeling binnen de ambities in de natuurlijke laag.

Laag van het agrarisch cultuurlandschap
In het agrarisch cultuurlandschap gaat het erom dat de mens inspeelt op de natuurlijke omstandigheden en die ten nutte maakt. Vanuit de nederzettingen zijn de omliggende gronden ooit ontgonnen. Daardoor is er een sterke ruimtelijke en functionele relatie met het omringende landschap ontstaan. Afhankelijk van de stand van de techniek en de beschikbaarheid van meststoffen is door de eeuwen heen een geschakeerd patroon van akkers, weiden, hooiland en bebouwing gegroeid. Dit verschil in tijd geeft mede richting aan de ontwikkeling van deze gebieden. Binnen de regionale landschappen is er vaak op korte afstand sprake van verschillen: de es, de flank en het beekdal. Het onderzoeksgebied valt binnen het jong heide- en broekontginningslandschap en het oude hoevelandschap.

Afbeelding 12: Laag van het agrarisch cultuurlandschap met jonge heide- en broekontginningslandschap (lichtgeel) en oude hoevelandschap (groen). Rode cirkel geeft globaal het onderzoeksgebied weer. (bron: Provincie Overijssel)

<u>Jong heide- en broekontginningslandschap</u>
De grote oppervlakte aan – voormalige – natte en droge heidegronden was oorspronkelijk functioneel verbonden met het essen- en oude hoevenlandschap; hier werd geweid en werden de plaggen gestoken voor in de stal; in de stal bemeste plaggen dienden als structuurverbeteraar en bemesting voor de akkergronden op de essen. Na de uitvinding van kunstmest ging deze functie verloren en werden deze gronden grotendeels in cultuur gebracht. Aanvankelijk kleinschalig en min of meer individueel door keuterboertjes, later werd de ontginning planmatig en grootschalig

aangepakt (tot in de jaren 60 van de 20e eeuw). De grote natte broekgebieden ondergingen een vergelijkbare ontwikkeling, waardoor de natte en de droge jonge ontginningen nu gelijkenis vertonen.

Daarnaast zijn vanaf 1750 vanuit de landgoederen en buitens ook veel van de voormalige heidegronden voor de jacht en houtproductie bebost. Dit heeft geresulteerd in grote en kleinere landbouwontginning landschappen en in landschappen van grote boscomplexen en (nooit ontgonnen) heidevelden, zoals op de Sallandse Heuvelrug. Ten opzichte van omliggend essen- en hoevenlandschap zijn de landbouwontginningen relatief grote open ruimtes, deels omzoomd door boscomplex. Erven liggen als blokken aan de weg geschakeld. Wegen zijn lanen met lange rechtstanden. Vaak zijn het ‘inbreiding’ landschappen met rommelige driehoekstructuren als resultaat. Ook sommige recente heringerichte agrarische landschappen worden tot deze categorie gerekend, omdat van het oorspronkelijke landschap niets meer terug te vinden is.
De ambitie is de ruimtelijke kwaliteit van deze gebieden een stevige impuls te geven en soms een transformatie wanneer daar aanleiding toe is. De dragende structuren worden gevormd door landschappelijk raamwerken van lanen, bosstroken en waterlopen, die de rechtlijnige ontginningsstructuren versterken. Binnen deze raamwerken is ruimte voor verdere ontwikkeling van bestaande erven en soms de vestiging van nieuwe erven, mits deze een stevige landschappelijke jas krijgen. De ambitie is verder de landschappelijke karakteristieken voor weidevogels in stand te houden en te versterken.

<u>Oude hoevenlandschap</u>
Landschap met verspreide erven. Het werd ontwikkeld nadat de complexen met de grote essen ‘bezet’ waren en een volgende generatie boeren nieuwe ontwikkelingsruimte zocht. Die vonden ze bij kleine dekzandkopjes die individueel werden ontgonnen. Dit leidde tot een landschap dat dezelfde opbouw kent als het essenlandschap, alleen in een meer kleinschalige, meer individuele en jongere variant. Deze kleinere maat en schaal is tevens de reflectie van de natuurlijke ondergrond. Essenlandschap in het klein met samenhangend systeem van es/kamp, erf op de flank, natte laagtes en – voormalige – heidevelden. Ordening vanuit de erven, die de ‘organische’ vormen van landschap volgt. Spinragstructuur vanuit de erven naar de omliggende gronden en tussen de erven.
De ambitie is het kleinschalige, afwisselende oude hoevenlandschap vanuit de verspreid liggende erven een ontwikkelingsimpuls te geven. Deze erven bieden veel ruimte voor landbouw, wonen, werken, recreatie, mits er wordt voortgebouwd aan kenmerkende structuren van het landschap: de open esjes, de routes over de erven, de erf- en landschapsbeplantingen. Binnen deze structuren zijn er vol op mogelijkheden om een functioneel grootschalige landbouw in een kleinschalig landschap te ontwikkelen.

Relatie met voorgenomen ontwikkeling
De realisatie van de zoutwinningslocaties betreffen kleinschalige locaties. Deze worden ingepast aan de hand van het type landschap waarin een zoutwinnings-locatie zich bevindt. De landschapsbeplanting en de inrichting van een zout-winningslocatie wordt dusdanig afgestemd op het type landschap. Hiermee voldoet de voorgenomen ontwikkeling aan de ambities van het agrarisch cultuurlandschap.

Stedelijke laag
In de stedelijke laag is de koppeling van de sociale en fysieke dynamiek van de stedelijke functies aan het verbindende netwerk van wegen, paden, spoorwegen en kanalen een belangrijk ordenend principe. Efficiëntie en nabijheid zijn belangrijke vestigingsoverwegingen. Daarbij wordt kwaliteit, eigenheid en onderscheidend vermogen van de regio steeds belangrijker.

Relatie met voorgenomen ontwikkeling
Het onderzoeksgebied behoort tot het gebied met verspreide bebouwing. Bij de keuze van de zoutwinningslocaties en de leidingtracés is rekening gehouden met het aanwezige verbindende infrastructurele netwerk. De beoogde ontwikkeling heeft geen negatief effect op het huidige verbindende netwerk.

Lust- en leisure laag
Deze laag is het domein van de belevenis, betekenis en identiteit. De lust- en leisure laag voegt eigen kenmerken toe, zoals landgoederen, recreatieparken en recreatieve routes, maar benut vooral de kwaliteiten van de andere drie lagen. Het stelt kwaliteiten zoals de natuur, de productielandschappen en de steden in een ander daglicht en maakt ze beleefbaar en tot een belevenis.

Relatie met voorgenomen ontwikkeling
De lust- en leisure laag heeft geen rechtstreekse doorwerking op het voorliggende plan. De realisatie van de zoutwinningslocaties - met name bij het plaatsen van de zouthuisjes - dragen bij aan de herkenbaarheid van het Twentse landschap. Op basis hiervan draagt het project bij aan de ruimtelijke identiteit.

3.4. Gemeentelijk beleid

3.4.1. Planologisch regime
Het winningsplan Haaksbergen bestaat uit een netwerk van meerdere locaties: H-01, H-02, H-03, H-04, H-05, H-07, H-08 en H-09. Op deze zoutwinningslocaties zijn de volgende bestemmingsplannen van toepassing::

- Zoutwinningslocaties H-01 en H-02: bestemmingsplan Buitengebied (vastgesteld door de raad op 29 november 2000).
-
- Zoutwinningslocaties H-03, H-04, H-05 H-07, H-08 en H-09:
    - buitengebied Haaksbergen (vastgesteld door de raad op 2 juli 2013);
    - buitengebied Haaksbergen, partiële herziening veegplan 1 (vastgesteld door de raad op 1 november 2017);

Op alle locaties is daarnaast de Structuurvisie 2030 (Haaksbergen: groenste dorp van Twente) (vastgesteld door de raad op 17 december 2013) van toepassing. Het toetsingskader in deze structuurvisie en de relatie met de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling is nader toegelicht in par. 3.4.2.

Op alle locaties is ook rijksbeleid en provinciaal beleid van toepassing. Het toetsingskader van dit beleid en de relatie met de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling is nader toegelicht in par. 3.2 en 3.3.

3.4.1.1 Bestemmingsplan Buitengebied Haaksbergen (2013)

Het bestemmingsplan 'Buitengebied Haaksbergen' is vastgesteld door de raad op 2 juli 2013 en sinds 22 april 2015 (deels) onherroepelijk. Het onderzoeksgebied kent binnen dit bestemmingsplan de volgende bestemmingen en aanduidingen (zie hierna verder toegelicht voor de bestemmingen en aanduidingen die relevant zijn voor de ontwikkeling):

- enkelbestemming: Agrarisch met waarden – Landschap, met deels de functieaanduiding landschapswaarden;
- dubbelbestemming: Leiding met de aanduiding hartlijn leiding – hoogspanning;
- gebiedsaanduiding: Luchtvaartverkeerzone (voor een deel van het gebied);
- gebiedsaanduiding: reconstructiewetzone – verwervingsgebied;
- gebiedsaanduiding: wro-zone – wijzigingsgebied.

Afbeelding 13: uitsnede bestemmingsplan Buitengebied Haaksbergen (bron: ruimtelijkeplannen.nl)

<u>Agrarisch met waarden - Landschap</u>

De gronden met de bestemming Agrarisch met waarden - Landschap zijn onder andere bestemd voor de uitoefening van een agrarisch bedrijf, niet zijnde de opslag van veevervoer en agrarische producten, het weiden van vee en het verbouwen van gewassen anders dan in het kader van de uitoefening van een agrarisch bedrijf, het behoud, het herstel en/of de ontwikkeling van de landschappelijk waarde van de grond, infrastructurele voorzieningen, waterhuishouding en waterhuishoudkundige voorzieningen en ter plaatse van de aanduiding 'landschapswaarden' het behoud en de bescherming van de landschappelijke waarde zoals deze tot uitdrukking kom in het reliëf (essen en steilranden).
De realisatie van zoutwinningslocaties past niet binnen deze bestemming.

<u>Landschapswaarden</u>

De functieaanduiding 'landschapswaarden' houdt in dat de gronden zijn bestemd voor het behoud en de bescherming van de landschappelijke waarde. Er gelden geen specifieke regels op grond van deze aanduiding. De landschappelijke waarde is de aan een gebied toegekende waarde, gekenmerkt door de waarneembare verschijningsvorm van dat gebied. De landschapsvisie behorend bij het

bestemmingsplan wijst het gebied waarop de zoutwinningslocaties zijn voorzien aan als "kampenlandschap/half open dekzandlandschap, behoud en versterking landschapspatroon, behoud landschapselementen".

Leiding

De voor 'Leiding' aangewezen gronden zijn mede bestemd voor de bescherming van de in de strook gelegen leidingen en ter plaatse van de 'hartlijn leiding hoofspanning' een hoogspanningsleiding met de daarbij behorende leidingzone en veiligheidszone. Met name zoutwinningslocatie H-08 is dicht bij het leidingtracé gelegen. In paragraaf 5.9 ‘Kabels en leidingen' wordt de aanwezigheid van deze hoogspanningsleiding en de effecten van de zoutwinning op het leidingtracé nader toegelicht.

Wijzigingsbevoegdheid zoutwinningslocatie

In het bestemmingsplan 'Buitengebied Haaksbergen' is onder artikel 39.8 Wro-zone – wijzigingsgebied een wijzigingsbevoegdheid opgenomen.

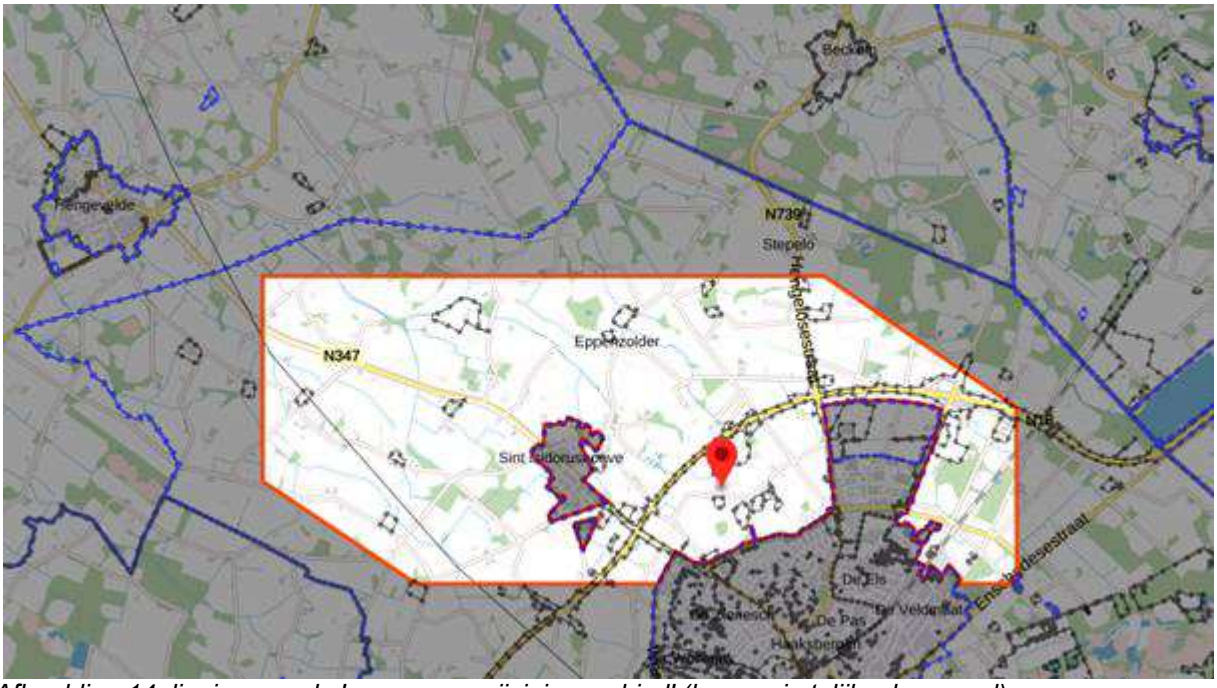

Afbeelding 14: ligging van de 'wro-zone - wijzigingsgebied' (bron: ruimtelijkeplannen.nl)

Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'wro-zone – wijzigingsgebied' kunnen burgemeester en wethouders het plan wijzigen en de bestemming wijzigen ten behoeve van een zoutwinningslocatie. Wijziging van de bestemming is mogelijk onder de volgende voorwaarden:

- *niet meer dan 60 boorhuisjes mogen worden gerealiseerd;*
- *de bouwhoogte van een boorhuisje niet meer dan 5,00 m bedraagt;*
- *de oppervlakte van één boorhuisje niet meer dan 30 m^2 bedraagt;*
- *de gezamenlijke oppervlakte van de boorhuisjes niet meer dan 1.500 m^2 bedraagt;*
- *één pompstation gerealiseerd mag worden;*
- *het aanleggen van leidingen, glasvezelkabels en stroomkabels is toegestaan;*
- *het boren van winningsputten is toegestaan.*

De toelichting bij het bestemmingsplan vermeldt dat deze wijzigingsbevoegdheid in het bestemmingsplan is opgenomen, omdat ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan nog onduidelijkheid bestond over de exacte ruimtelijke inpassing van de zoutwinningsactiviteiten op deze locatie. De locatie was wel al aangewezen als voorkeurslocatie voor zoutwinning in Twente. AkzoNobel (destijds) had ook een winningsvergunning op basis van de Mijnbouwwet om op deze locatie zoutwinningsactiviteiten uit te voeren. AkzoNobel had nog geen uitgewerkt winningsplan. Dat was wel nodig om een concreet beeld te hebben van de ruimtelijke inpassing van bijvoorbeeld de leidingen en boorvoorzieningen. Vooruitlopend hierop heeft de raad een wijzigingsbevoegdheid opgenomen in artikel 39.8 van het bestemmingsplan.[1]

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling
Nobian heeft voor de voorgenomen ontwikkeling bij het bevoegd gezag een aanvraag ingediend om omgevingsvergunningen voor de activiteit afwijken van het bestemmingsplan met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, onder a, sub 3° Wabo. De omgevingsvergunning wordt slechts verleend indien de activiteit niet in strijd is met een goede ruimtelijke ordening. Deze goede ruimtelijke onderbouwing maakt onderdeel uit van de aanvraag en onderbouwt dat de ontwikkeling in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening op de locatie.

De ontwikkeling van de locaties H-03 t/m H-09 (met uitzondering van H-06) is in overeenstemming met een goede ruimtelijke ordening op de locatie, omdat het bestemmingplan voor de ontwikkeling een wijzigingsbevoegdheid bevat. De ontwikkeling is in overeenstemming met de voorwaarden waaronder de wijzigingsbevoegdheid kan worden uitgeoefend. Het gaat om de realisatie van 8 zouthuisjes met een omvang van iets meer dan 30 m² (maatvoering is 6058 x 5038 mm met overhang) per zouthuisje. De hoogte van het zouthuisje bedraagt niet meer dan 5,00 meter. De gezamenlijke oppervlakte van de zouthuisjes blijft ruim onder de maximale gezamenlijke oppervlakte van niet meer dan 1.500 m². Dat betekent dat de planologische aanvaardbaarheid van deze ontwikkeling in beginsel een gegeven is.[2]

De ontwikkeling van deze locaties past bovendien in het rijksbeleid, het provinciaal beleid en het gemeentelijk beleid (waaronder de structuurvisie). Zie hierover de nadere toelichting in de paragrafen 3.2, 3.3 en 3.4.

3.4.1.2 Bestemmingsplan Buitengebied Haaksbergen, partiële herziening veegplan 1

Het bestemmingsplan 'Buitengebied Haaksbergen, partiële herziening veegplan 1', is vastgesteld door de raad op 1 november 2017 en gewijzigd n.a.v. een gerechtelijke uitspraak op 1 mei 2019. Dit bestemmingsplan kent de volgende relevante dubbelbestemmingen:

- dubbelbestemming: Waarde – Lage archeologische verwachting;
- dubbelbestemming: Waarde – Middelmatige archeologische verwachting;
- dubbelbestemming: Waarde – Hoge archeologische verwachting.

[1] Toelichting bij het bestemmingsplan en Nota van beantwoording zienswijzen bij het bestemmingsplan, p. 160.
[2] Zie bijvoorbeeld ABRvS 24 april 2019, ECLI:NL:RVS:2019:1362, r.o. 12.3.

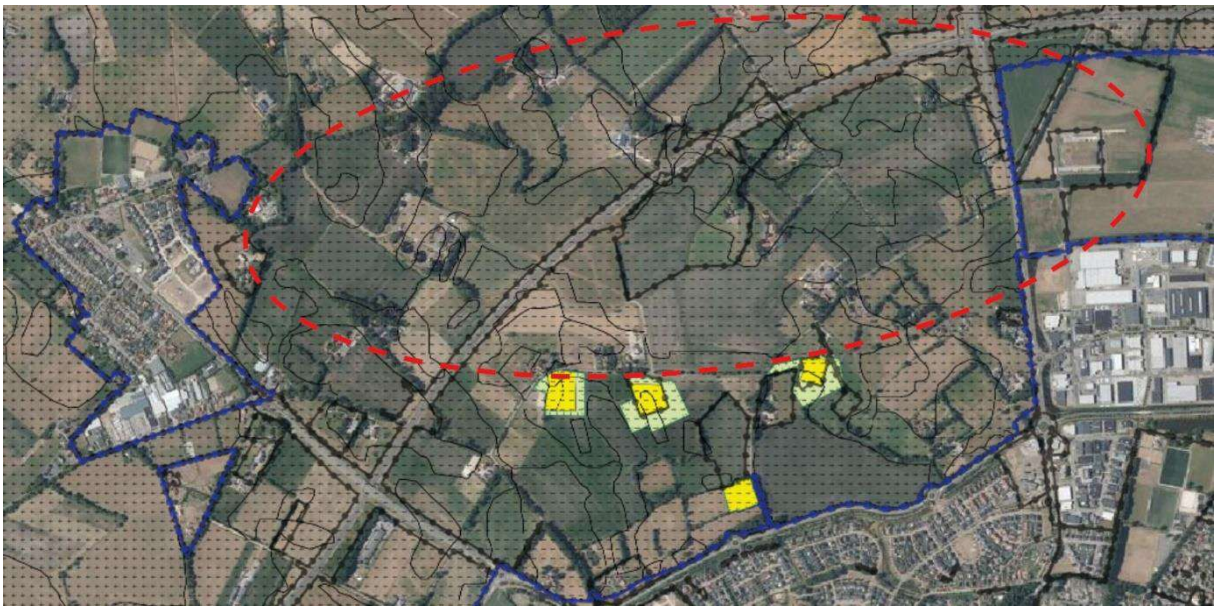

Afbeelding 15: Uitsnede bestemmingsplan Buitengebied Haaksbergen, partiële herziening veegplan 1. Rode omlijning geeft globaal het onderzoeksgebied weer (bron: ruimtelijkeplannen.nl)

Archeologische verwachtingswaarden

Gronden met een archeologische verwachtingswaarde zijn mede bestemd voor de bescherming van de aanwezige archeologische waarden van de grond. Ter plaatse van 6 van de 8 zoutwinningslocaties gelden verschillende verwachtingswaarden (hoge, middelmatige en lage verwachtingswaarden).

Ter plaatse van een hoge archeologische verwachtingswaarde geldt dat er zonder omgevingsvergunning geen werken of werkzaamheden uitgevoerd mogen worden die dieper gaan dan 40 centimeter onder maaiveld en die een maximale oppervlakte bestrijken van 2.500 m^2. Bij een middelmatige archeologische verwachtingswaarde is deze oppervlakte 5.000 m^2. Bij een lage archeologische verwachting is deze oppervlakte 100.000 m^2. Een omgevingsvergunning wordt slechts verleend indien de archeologische waarden door de werken en werkzaamheden niet onevenredig worden geschaad. Hierover geeft een deskundige en onafhankelijke instantie advies.

Met de voorgenomen ontwikkeling zal er dieper geboord worden dan 40 centimeter. Bij aanleg wordt een gebied van 4.800 m^2 gebruikt waarvan uiteindelijk 2.400 m^2 door de feitelijke zoutwinningslocatie. De andere 2400 m^2 dient voor tijdelijke opslag van materialen en bouwketen. Elke zoutwinningslocatie bestrijkt dus een totaal oppervlak van circa 2.400 m^2 die zal worden voorzien van een vloeistofkerende laag. Dit betekent dat per locatie naar alle waarschijnlijkheid meer dan 2.500 m^2 grond wordt geroerd.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

De ontwikkeling past in het Bestemmingsplan Buitengebied Haaksbergen, partiële herziening veegplan 1. Nobian heeft voor de werkzaamheden een omgevings-vergunning aangevraagd. Om aan te tonen dat de voorgenomen ontwikkeling de archeologische waarden door de werken en werkzaamheden niet onevenredig schaadt, wordt voor alle 8 de locaties een archeologisch onderzoek uitgevoerd. In de paragraaf 4.3 van voorliggende ruimtelijke onderbouwing is het aspect archeologie nader uitgewerkt.

3.4.1.3 Bestemmingsplan Buitengebied Haaksbergen (2000)

Het bestemmingsplan Buitengebied is vastgesteld door de raad op 29 november 2000.
De zoutwinningslocaties H-01 en H-02 en een gedeelte van het distributie- en transportleidingtracé ligt binnen de bestemming ‘agrarisch cultuurgebied – gebied A’ van dit bestemmingsplan. Deze gronden zijn bestemd voor de uitoefening van het agrarisch bedrijf, zoals een veehouderij, akkerbouw- of tuinbouwbedrijf, een champignonkwekerijbedrijf of een paardenhouderij.

De zoutwinningslocaties H-01 en H-02 liggen in een klein deelgebied met een afwijkende bestemming ten opzichte van de omringende plangebieden. Het wordt omsloten door (i) aan de noordzijde de Rijksweg N18, (ii) aan de oostzijde het bedrijventerrein Stepelerveld, waarop het bestemmingsplan Bedrijventerrein Stepelerveld, fase 1 en de enkelbestemming 'bedrijventerrein' van toepassing is en waarop verschillende bedrijven gevestigd zijn en (iii) aan de westzijde de gronden waarop bestemmingsplan Buitengebied (2013) en de wijzigingsbevoegdheid voor zoutwinningslocaties op van toepassing is (zie hiervoor).

Op onderstaande afbeelding is dit zichtbaar (de locaties van H-01 en H-02 omkaderd):

Uit de toelichting bij bestemmingsplan Bedrijventerrein Stepelerveld, fase 1 volgt bij de vaststelling van dat bestemmingsplan was gekozen voor een specifieke begrenzing van dit plangebied (zonder dus locaties H-01 en H-02) om het bedrijventerrein Stepelerveld gefaseerd te kunnen ontwikkelen. De gemeenteraad heeft voor deze gefaseerde ontwikkeling de gebiedsvisie "Stepelerveld, het duurzaamste bedrijventerrein van Twente" vastgesteld in november 2014 (zie hierna par. 3.4). De gebiedsvisie wijst de locaties voor H-01 en H-02 aan als plangebied

voor toekomstige gefaseerde ontwikkeling. Op basis van de gebiedsvisie is het de bedoeling dat deze gronden in de toekomst worden ontwikkeld van agrarisch naar bedrijventerrein. Zie hierover nadere toelichting in par. 3.4.3.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling
Nobian heeft voor de voorgenomen ontwikkeling bij het bevoegd gezag een aanvraag ingediend om omgevingsvergunningen voor de activiteit afwijken van het bestemmingsplan met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, onder a, sub 3° Wabo. De omgevingsvergunning wordt slechts verleend indien de activiteit niet in strijd is met een goede ruimtelijke ordening. Deze ruimtelijke onderbouwing maakt onderdeel uit van de aanvraag en onderbouwt dat de ontwikkeling past binnen een goede ruimtelijke ordening op de locatie.

De ontwikkeling past niet in het bestemmingsplan Buitengebied Haaksbergen (2000). De ontwikkeling van de locaties H-01 en H-02 en de leidingen zijn in overeenstemming met een goede ruimtelijke ordening. De ontwikkeling past namelijk in het rijksbeleid, het provinciaal beleid en het gemeentelijk beleid (waaronder de structuurvisie en de gebiedsvisie). In het gemeentelijk beleid is al vastgelegd dat deze locaties zijn voorzien voor de ontwikkeling van agrarisch naar bedrijventerrein als uitbreiding van bedrijventerrein Stepelerveld. Zie hierover de nadere toelichting in par. 3.

3.4.2. Structuurvisie 2030; Haaksbergen, groenste dorp van Twente

Op 5 maart 2014 heeft de gemeenteraad van Haaksbergen de Structuurvisie 2030; Haaksbergen, groenste dorp van Twente vastgesteld.

Met de structuurvisie wil de gemeente Haaksbergen de bijzondere leefkwaliteit van Haaksbergen op zijn hoge niveau houden en waar mogelijk verbeteren. Het accent zal daarbij liggen op het versterken van de cultuurhistorische kwaliteiten en het groene karakter. De gemeenteraad heeft in de structuur visie als algemeen beleidsdoel neergelegd dat alle nieuwe ontwikkelingen een bijdrage gaan leveren aan de ruimtelijke kwaliteit van de gemeente Haaksbergen. Dat betekent dat de gemeenteraad aandacht vraagt voor een goede ruimtelijke inpassing daarvan. Nieuwe ontwikkelingen mogen in geen geval een negatief effect hebben op de kwaliteit van de dorpen en het landschap. Deze algemene beleidsdoelstelling is in negen ambities uitgewerkt, die hieronder zullen worden besproken.

Afbeelding 16: Plankaart horende bij de structuurvisie en ingezoomd op het onderzoeksgebied. Rode cirkel geeft globaal het onderzoeksgebied weer. (bron: gemeente Haaksbergen)

De essentie van het streven naar ruimtelijke kwaliteit zit hem in het verbinden van nieuwe ontwikkelingen met bestaande gebiedskwaliteiten, waarbij bestaande kwaliteiten worden beschermd en versterkt, en nieuwe kwaliteiten worden toegevoegd.[3] De gemeenteraad heeft hiervoor in de structuurvisie negen concrete ambities geformuleerd. Deze ambities vormen het toetsingskader voor toekomstige ontwikkelingen.[4] Een ontwikkeling hoeft niet aan alle ambities te voldoen, maar het mag niet tegen ambities ingaan, en waar mogelijk moet het bijdragen aan meerdere ambities.[5]

Ambities

De structuurvisie formuleert de volgende negen ambities:

1. Verbeteren van de relatie en verzachten van de overgangen tussen dorp en buitengebied.
2. Een sfeervol groen centrum met de Markt als stralend middelpunt.
3. Stimuleren van een gezonde plattelandseconomie en op peil houden van de ecologische en cultuurhistorische kwaliteiten van het buitengebied.
4. Versterken van de cultuurhistorische kwaliteit van de dorpsstructuur.
5. Benutten van de toeristische potentie van de samenhang tussen dorp en landschap.
6. Versterken van de veelzijdigheid van de Haaksbergse economie.
7. Verbreden van het aanbod aan woonmilieus.
8. Op peil houden en concentreren van het voorzieningenniveau.
9. Verduurzamen en beleefbaar maken van het watersysteem.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

De structuurvisie bevat per ambitie een aantal concrete opgaven/deeluitwerkingen voor specifieke locaties in Haaksbergen.[6] Voor de locatie van de voorgenomen ontwikkeling is geen specifieke opgave of ontwikkeling vastgesteld.

Met het toevoegen van acht nieuwe zoutwinningslocaties in het buitengebied van Haaksbergen worden nieuwe ontwikkelingen verbonden met bestaande gebiedskwaliteiten. Door de locaties landschappelijk in te passen, op basis van de landschappelijk kenmerken zoals benoemd in de Omgevingsvisie van Overijssel en het landschapsontwikkelingsplan Haaksbergen en Hof van Twente, wordt als volgt invulling gegeven aan de volgende ambities uit de structuurvisie

1. Verbeteren van de relatie en verzachten van de overgangen tussen dorp en buitengebied.

   De zoutwinningslocaties worden ontwikkeld in het buitengebied dat grenst aan de noordzijde van Haaksbergen. Het specifieke gebied van de zoutwinningslocaties H-01 en H-02 is ingesloten door enerzijds de N18 en anderzijds het industrieterrein Stepelerveld. De structuurvisie wijst Stepelerveld aan als "de entree van

3 Structuurvisie, p. 79.
4 Structuurvisie, p. 29 en 78.
5 Structuurvisie, p. 78.
6 Structuurvisie, p. 9 en p. 80 e.v.

Haaksbergen vanaf de N18". Het streven in de structuurvisie is dat Stepelerveld een groene overgang krijgt naar het omringende landschap door de realisatie van nieuwe landschapselementen die de overgang tussen grote schaal van de bedrijven en het landschap en de wegen in de omgeving verzachten.[7]

De zoutwinningslocaties en het pompgebouw dragen bij aan dit streven. Bij de inrichting van de zoutwinningslocaties is rekening gehouden met de landschappelijke inpassing. De zouthuisjes en het pompgebouw krijgen een agrarische uitstraling. Het ontwerp is erop gericht dat alles wat "industrieel" kan ogen beneden maaiveld (ondergronds) of in een zouthuisje wordt geplaatst. De zoutwinningslocaties (en specifiek locaties H-01 en H-02) vormen op deze manier de aanzet tot een zachte overgang van het bedrijventerrein Stepelerveld (met een industriële uitstraling) naar het buitengebied (met een landschappelijke uitstraling). Door de aard van de zoutwinningslocaties, zie ook afbeelding 5 die weergeeft hoe locaties H-01 (voorgrond) en H-02 (achtergrond), wordt daarmee op goede wijze invulling gegeven aan deze zachte overgang. Aan deze ambitie wordt dus voldaan.

2. Een sfeervol groen centrum met de Markt als stralend middelpunt.

   Deze ambitie is vanzelfsprekend niet op de locatie van de voorgenomen ontwikkeling van toepassing omdat de voorgenomen locatie niet het centrum betreft.

3. Stimuleren van een gezonde plattelandseconomie en op peil houden van de ecologische en cultuurhistorische kwaliteiten van het buitengebied

Door de realisatie van de zoutwinningslocaties worden de cultuurhistorische kwaliteiten van het buitengebied verbeterd. Zoutwinning en dan met name ook de zouthuisjes maken onderdeel uit van het Twentse landschap en in die zin zijn deze van cultuurhistorische betekenis. Bovendien wordt door een goede inpassing van de zoutwinningslocaties de ecologische kwaliteit van het gebied versterkt. Mogelijkheden hiertoe zijn bijvoorbeeld het gebruik van bomen, andere beplanting en/of andere landschapsculturele elementen die het Twentse essenlandschap versterken. Dit in overleg met gemeente en omwonenden (zie ook bijlage 7: NH20230915 Memo Landschappelijke inpassing Haaksbergen). Bovendien kan na afloop van de winning en nadat de infrastructuur is verwijderd het landschap worden hersteld of aangepast zodanig dat deze cultuurhistorische waarden blijvend worden ingepast of versterkt.
Aan deze ambitie wordt dus voldaan.

4. Versterken van de cultuurhistorische kwaliteit van de dorpsstructuur.

Deze ambitie is vanzelfsprekend niet op de locatie van de voorgenomen ontwikkeling van toepassing omdat de voorgenomen locatie niet in de dorpsstructuur ligt.

5. Benutten van de toeristische potentie van de samenhang tussen dorp en landschap.

---

7 Structuurvisie, p. 52.

Deze ambitie is vanzelfsprekend niet op de locatie van de voorgenomen ontwikkeling van toepassing omdat de voorgenomen locatie niet in de dorpsstructuur ligt en geen of beperkte toeristische waarde heeft.

6. Versterken van de veelzijdigheid van de Haaksbergse economie.

De structuurvisie benoemt de grote diversiteit aan soorten bedrijven (detailhandel, groothandel, bouwbedrijven, autoreparatie en industrie) als grote waarde voor de werkgelegenheid en de lokale economie van Haaksbergen.[8] De ontwikkeling van een zoutwinningslocatie in Haaksbergen draagt bij aan de diversiteit van de Haakbergse economie. Dit biedt kansen voor de regio en Nederland om ook in de toekomst een essentieel en duurzaam onderdeel van de maakindustrie in eigen land te kunnen behouden. Aan deze ambitie wordt dus voldaan.

7. Verbreden van het aanbod aan woonmilieus.

Deze ambitie is vanzelfsprekend niet op de locatie van de voorgenomen ontwikkeling van toepassing omdat de voorgenomen locatie in het buitengebied ligt en in de structuurvisie niet is aangewezen als voorziene woningbouwlocatie.

8. Op peil houden en concentreren van het voorzieningenniveau.

Deze ambitie is vanzelfsprekend niet op de locatie van de voorgenomen ontwikkeling van toepassing omdat de voorgenomen locatie in het buitengebied ligt een locatie waar voorzieningen zijn (dorpsstructuur, bedrijventerrein).

9. Verduurzamen en beleefbaar maken van het watersysteem.

Deze ambitie is vanzelfsprekend niet op de locatie van de voorgenomen ontwikkeling van toepassing omdat de voorgenomen locatie niet in een watersysteem ligt.

3.4.3. Stepelerveld, het duurzaamste bedrijventerrein van Twente

De gemeenteraad heeft de gebiedsvisie "Stepelerveld, het duurzaamste bedrijventerrein van Twente" vastgesteld in november 2014. Deze gebiedsvisie is een uitwerking van de structuurvisie voor de gefaseerde ontwikkeling van bedrijventerrein Stepelerveld. Het doel van de gebiedsvisie is om een voorbeelduitwerking te geven van hoe het bedrijventerrein Stepelerveld ontwikkeld kan worden. De ambitie uit de gebiedsvisie is om van bedrijventerrein Stepelerveld een duurzaam bedrijventerrein te maken. De gebiedsvisie selecteert geen bedrijven en stelt geen duurzaamheidseisen, maar informeert en stimuleert de bedrijven via de gebiedsvisie om zich duurzamer te ontwikkelen.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling
De gebiedsvisie wijst de zoutwinningslocaties H-01 en H-02 aan als plangebied voor de ontwikkeling van het bedrijventerrein Stepelerveld.[9] De bedoeling is dat dit gebied

8 Structuurvisie, p. 70.
9 Gebiedsvisie, p. 7.

uiteindelijk wordt ontwikkeld van agrarisch gebied tot bedrijventerrein. De ontwikkeling past daarom in de gebiedsvisie.

3.4.4. Catalogus Gebiedskenmerken Overijssel (12 april 2017)

Sturen op ruimtelijke kwaliteit betekent volgens de structuurvisie beoordelen of een ontwikkeling past binnen beleid, waar de ontwikkeling past en hoe het uitgevoerd kan worden op basis van de Catalogus Gebiedskenmerken Overijssel (12 april 2017).

3.4.5. Gemeentelijk KGO-beleid

Bij grootschalige ontwikkelingen in het buitengebied (nieuw of uitbreiding van bestaande situatie) is de Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving van de provincie Overijssel toepassing.[10] De Gemeenteraad heeft een beleidskader vastgesteld voor de wijze van invulling van dit beleid in het KGO-beleid gemeente Haaksbergen van mei 2016 (KGO-beleid).[11]

Het KGO-beleid heeft als doel om ontwikkelingen in het buitengebied te koppelen aan een kwaliteitsverbetering in de (nabije) omgeving van de ontwikkeling. Met de vaststelling van het KGO-beleid wil de gemeenteraad bereiken dat elke ontwikkeling in het buitengebied op een eenduidige wijze wordt beoordeeld en leidt tot een kwaliteitsverbetering op het gebied van ruimtelijke kwaliteit passend binnen de structuurvisie.[12] Het KGO-beleid richt zich op ontwikkelingen die niet (geheel) binnen het bestemmingsplan passen, maar die wel de vitaliteit van het buitengebied versterken. Het KGO-beleid noemt als voorbeeld een ontwikkeling die een extra economische impuls geeft aan het buitengebied. Deze ontwikkeling moet worden getoetst aan de hieronder genoemde randvoorwaarden.[13]

Relatie KGO-beleid met de ruimtelijke ontwikkeling

De ruimtelijke ontwikkeling past als volgt in het gemeentelijke KGO-beleid:

1. De ontwikkeling is naar aard en omvang passend op de locatie. Bij aard wordt bekeken of een ontwikkeling gebiedsvreemd of gebiedseigen is. Een ontwikkeling die gebiedsvreemd is, is een ontwikkeling die niet past in het vigerende bestemmingsplan. De locaties H-01 en H-02 zijn gebiedseigen, omdat hier in de gebiedsvisie uitbreiding van het bedrijventerrein Stepelerveld is voorzien. De locaties H-03 t/m H-09 (met uitzondering van H-06) zijn gebiedseigen, omdat het bestemmingsplan zoutwinning toestaat. Bij de beoordeling van de omvang zijn de Catalogus Gebiedskenmerken Overijssel (12 april 2017) en het Landschapsontwikkelingsplan de basis om te beoordelen of de ontwikkeling geen afbreuk doet aan de aanwezige kwaliteiten. De ontwikkeling past in het Landschapsontwikkelingsplan. Zie hieronder een nadere toelichting.
2. De ontwikkeling past in het provinciaal- en rijksbeleid. Zie een nadere toelichting in par. 3.2 en 3.3.
3. De ontwikkeling is passend bij de gebiedskenmerken. De landschappelijke inpassing is een belangrijk aandachtspunt in de ontwerpen van de zoutwinningslocaties. Voor het ontwerp van het zouthuisje is een begeleidingscommissie samengesteld waarin een 10-tal huishoudens (10

10 Structuurvisie, p. 79.
11 Zie: https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR424954.
12 Zie: Gemeentelijk KGO-beleid, par. "Doel".
13 Gemeentelijk KGO-beleid, p. 4.

verschillende adressen, ca. 15-20 personen) hebben plaatsgenomen. Nobian heeft samen met deze bewoners gewerkt aan de ruimtelijke inpassing ervan. Zoutwinningslocaties maken sinds jaar en dag kenmerkend onderdeel uit van het Twentse landschap. Bij de inrichting van de zoutwinningslocaties is rekening gehouden met dit landschap. Bij de ontwikkeling van het ontwerp van de zoutwinningslocaties zijn de effecten op het landschap zo klein mogelijk gehouden. De wijze waarop deze inpassing gaat plaatsvinden is nader toegelicht in bijgevoegde memo “Landschappelijke inpassing project Haaksbergen” van 15 september 2023. De zouthuisjes en het pompgebouw krijgen een agrarische uitstraling. Het ontwerp van de zouthuisjes en de daarbij horende wellpad is erop gericht dat alles wat "industrieel" kan ogen beneden maaiveld (ondergronds) of in een zouthuisje wordt geplaatst. De zoutwinningslocaties zullen ook niet meer omsloten worden door hekwerk. Daarnaast komt kunstgras op het verharde oppervlak, zodat dit een natuurlijke uitstraling zal hebben.

4. De ontwikkeling draagt bij aan het versterken van de ruimtelijke kwaliteit. De ontwikkeling draagt bij aan de ruimtelijke kwaliteit, omdat het een extra economische impuls geeft aan het buitengebied. Daarnaast draagt de ontwikkeling bij aan de ruimtelijke kwaliteit vanwege de landschappelijke inpassing ervan. Uitgangspunt van het KGO-beleid is dat er een relatie bestaat met de bebouwing en de huidige omgeving. Als een bebouwing “meegaat” in het landschap kan het op die manier bijdragen aan het versterken van de ruimtelijke kwaliteit. Het ontwerp van de zouthuisjes en de wellpad is aangepast zodat het meegaat in het landschap en de ruimtelijke kwaliteit versterkt.

3.4.6. Landschapsontwikkelingsplan Haaksbergen en Hof van Twente

De gemeenten Haaksbergen en Hof van Twente hebben een gezamenlijk landschapsontwikkelingsplan laten opstellen (vastgesteld mei 2005). Dit plan geeft een samenhangende visie op landschapskwaliteit en bouwstenen en inrichtings-principes voor landschapsontwikkeling.

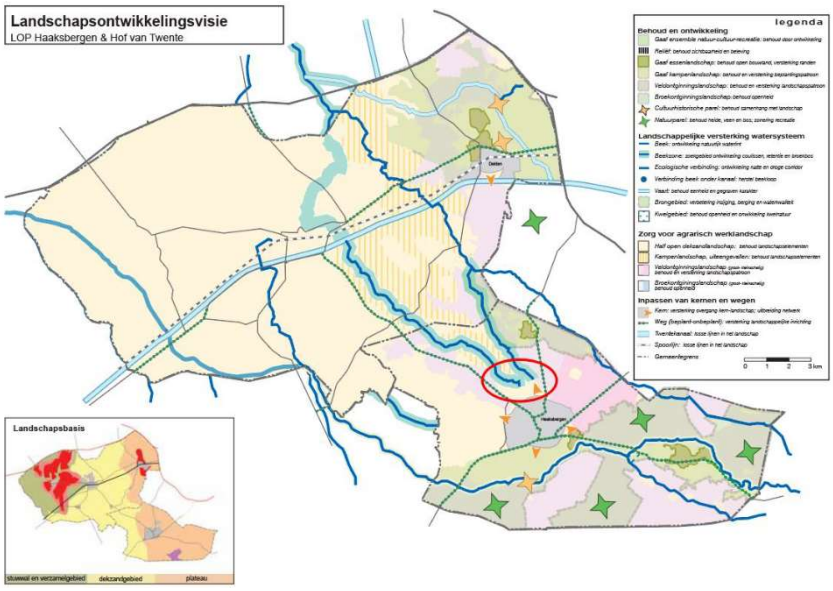

Afbeelding 17: Landschapsontwikkelingsplan. Rode cirkel geeft globaal het onderzoeksgebied weer.

In het landschapsontwikkelingsplan zijn enkele specifieke gebiedskenmerken benoemd. Volgens de visiekaart van het landschapsontwikkelingsplan is het onderzoeksgebied aangemerkt als beekzone, halfopen dekzandlandschap en veldontginning landschap. Beken en beekzones worden ontwikkeld tot dragende structuurlijnen in het landschap die kerngebieden voor landschap, cultuurhistorie, recreatie en natuur met elkaar verbinden. Ten behoeve van de landbouwfunctie en de landschapsstructuur wordt in het agrarisch werklandschap (naast de beekzones uit het watersysteem) ingezet op ontwikkeling van erf- en wegbeplanting en behoud van de bestaande landschapselementen. Het veldontginning landschap komt in grote eenheden voor op het plateau en de stuwwal waar voor behoud en versterking van het landschapspatroon wordt gepleit. Dit betekent behoud van de open verkaveling van het uitgestrekte veld met zichtbare ontginningsgrenzen.
In de voorgenomen ontwikkeling wordt een groot deel van de te realiseren zoutwinningslocaties geplaatst in het halfopen dekzandlandschap. Deze locaties worden landschappelijk ingepast door keuze van beplanting alsmede de uitvoering van de feitelijke locatie in de vorm van agrarisch ogende zouthuisjes en kunstgras. Het sortiment dat gebruikt wordt voor de landschappelijke inpassing wordt afgestemd met het cultuurhistorisch landschapstype. Door de landschappelijke inpassing af te stemmen op het type landschap wordt voldaan aan de eisen vanuit het landschapsontwikkelingsplan.

Met de voorbereiding van de vergunningsaanvraag is reeds in 2018 een start gemaakt en de feitelijke aanvraag is in 2021 ingediend bij de Minister van Economische Zaken en Klimaat. Bij het aanvragen van de vergunning is daarom in eerste instantie gekeken naar de doelstellingen, zoals vastgelegd in het coalitie programma 2018-2022 “Samen duurzaam vooruit” van het toenmalig college. Inmiddels is er een nieuw college gevormd die uitvoering geeft aan het nieuwe coalitieprogramma 2022-2026 onder de naam “Meer voor mekaar”.

3.4.7. Coalitieprogramma 2018-2022 “Samen duurzaam vooruit”

Het coalitieprogramma is opgesteld door de fracties van CDA, VVD, PvdA en GGH. Zij vormen met elkaar de coalitie op basis waarvan het college van B&W in de periode van 2018-2022 aan de slag gaat. In dit coalitieprogramma bevinden zich op hoofdlijnen de ambities die de coalitie, met elkaar en samen met anderen, de komende vier jaar willen realiseren.
Voor een evenwichtige inrichting van het Haaksbergse grondgebied, is het belangrijk dat ruimtelijke ontwikkelingen elkaar niet in de weg staan, maar elkaar juist opzoeken, versterken en rekening met elkaar houden. Ook voor initiatieven van ondernemers in het buitengebied moet de gemeente ruimte bieden in bestemmingsplannen. Zo is dat ook bedoeld in de nieuwe Omgevingswet. Dat vraagt om een meer meedenkende en adviserende houding van de ambtelijke organisatie. De ruimte binnen de regels moet maximaal worden benut.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling
De realisatie van 8 zoutwinningslocaties in het buitengebied van Haaksbergen past binnen de ambities van deze coalitie. Met de voorgenomen ontwikkeling wordt de benoemde ruimte die de coalitie wil bieden maximaal benut.

3.4.8. Coalitieprogramma **2022-**2026 **"Meer voor mekaar"**

Het coalitieprogramma van het CDA en Nieuw Haaksbergen zoals dat in juni 2022 is vastgesteld heeft een specifieke paragraaf over zoutwinning. Behoud van het plattelandskarakter met ruimte voor transformatie naar een duurzame vorm van platteland is één van de speerpunten uit het akkoord. Ten aanzien van zoutwinning en in het bijzonder de benutting van de cavernes na afloop van de winning wil men invloed uitoefenen.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

De realisatie van 8 zoutwinningslocaties in het buitengebied van Haaksbergen past ruimtelijk binnen plannen van deze coalitie. De zoutwinningslocaties krijgen een sterk agrarisch karakter doordat per locatie slechts twee zouthuisjes zichtbaar zijn en de locatieverharding voorzien wordt van een natuurlijk ogende kunstgraslaag. De zoutwinningslocatie waarborgt ook het behoud van een agrarische omgeving: De omliggende gronden van Nobian zijn voor agrarisch gebruik, waarmee het plattelandskarakter wordt versterkt.
In haar brief van 29 augustus 2023 bevestigt de minister van Economische Zaken aan de Tweede Kamer dat de cavernes in Twente niet zullen worden gebruikt voor opslag van waterstof of andere stoffen.

3.4.9. Raadsafspraken Haaksbergen 2022 2026

De gemeenteraad heeft op 25 mei 2022 afspraken gemaakt over het besluitvormingsproces en over de kaders waarbinnen de besluitvorming over bepaalde specifieke onderwerpen de komende vier jaar moet plaatsvinden. De voorgenomen ontwikkeling van zoutwinning is onderdeel van deze raadsafspraken. Hierin heeft de gemeenteraad onder meer afgesproken om het college op korte termijn te vragen een notitie op te stellen over:

- welk standpunt vanuit de gemeenteraad over zoutwinning richting de verantwoordelijke staatssecretaris (rijksoverheid) wordt doorgegeven, en op welke manier dat zal gebeuren;
- op welke manier het college de inwoners van Haaksbergen wil informeren over het verloop van de zoutwinning;
- hoe het college wil monitoren wat de effecten zijn zoutwinning voor de inwoners van Haaksbergen;
- welke bevoegdheden de gemeenteraad wel en niet heeft om zoutwinning en zoutwinning gerelateerde zaken te reguleren (bestemmingsplan); en
- welke compensatie voor Haaksbergen mogelijk is.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Gedurende de vergunningsprocedure in de afgelopen twee jaar heeft Nobian zich bereid getoond om daar waar concrete zorgen rezen in de omgeving, gemeentebestuur of raad, waarborgen te bieden of aanpassingen aan het project te doen. Nobian heeft daarom de volgende toezeggingen gedaan:

- Oprichting van een onafhankelijk Garantiefonds.
- Bouwkundige nulmetingen op gebouwen in nabijheid van veld.
- Extra metingen op bodemdaling.
- Extra metingen op trillingen.

- Zoutwinning via tussenstappen (hold-points) en het bewaken van de voortgang en winning.
- Acceptatie van de omgekeerde bewijslast bij schade.
- Het oprichten van een onafhankelijk omgevingsfonds voor het (mede)financieren van projecten die bijdragen aan het maatschappelijk belang in de regio.

3.4.10. Conclusie gemeentelijk beleid

Gezien de aard en omvang van het voornemen, en vooral de locaties waar deze plaatsvindt, wordt geconcludeerd dat de ontwikkeling van de zoutwinningslocaties H-01 en H-02 in overeenstemming is met het gemeentelijk beleid dat deze locaties aanwijst voor de uitbreiding van bedrijventerrein Stepelerveld. De ontwikkeling van de zoutwinningslocaties H-03 t/m H-09 (met uitzondering van H-06) is in overeenstemming met de wijzigingsbevoegdheid voor zoutwinning in het bestemmingsplan. De integrale ontwikkeling past daarnaast binnen het gemeentelijk beleid (waaronder de structuurvisie) zoals hiervoor beschreven. Dit heeft onder andere te maken met de landschappelijke inpassing van de ontwikkeling en de wijze waarop de ontwikkeling de ruimtelijke kwaliteit van het buitengebied versterkt, mede door de ruimtelijke inpassing en de economische impuls die de ontwikkeling aan het buitengebied geeft. De ontwikkeling is daarom in overeenstemming met een goede ruimtelijke ordening zoals vastgelegd in het gemeentelijk beleid.

3.5. Conclusie

Het voorliggende ruimtelijke plan past binnen het rijks-, provinciale, en gemeentelijk beleid, zoals ook vastgelegd in de provinciale verordening. Het plan past binnen de geldende ontwikkelingsperspectieven en de geldende gebiedskenmerken.

4. Waardentoets

4.1. Inleiding

In dit hoofdstuk wordt de waardentoets beschreven. Hieronder vallen flora & fauna, archeologie en water. Er wordt beschreven wat er is onderzocht en welke resultaten hieruit zijn gekomen. Vervolgens wordt hier een conclusie uit getrokken met betrekking tot de ontwikkeling.

4.2. Natuurwaarden

Bescherming in het kader van de natuurwet- en regelgeving is op te delen in gebieds- en soortenbescherming. Bij soortenbescherming heeft men per 1 januari 2017 te maken met de nieuwe Wet natuurbescherming (dit was de Flora- en faunawet). Bij gebiedsbescherming heeft men ook te maken met de Wet natuurbescherming (was de Natuurbeschermingswet) en met het Natuurnetwerk Nederland (NNN).
In het kader van de Wet natuurbescherming is eerder door Eelerwoude een natuurtoets uitgevoerd voor een plan waarin 12 zoutwinningslocaties waren opgenomen. Dit onderzoek is opgenomen als bijlage 1 behorend bij deze toelichting. De voor dit project gekozen 8 locaties zijn onderdeel van de (uitgebreidere) toetsomvang van Eelerwoude. De natuurtoets is uitgevoerd voor de aanleg het gehele leidingtracé. De aanleg van leidingen is geen onderdeel van voorliggende ruimtelijke onderbouwing. Echter, vinden de werkzaamheden voor de aanleg van leidingen tevens plaats op de zoutwinningslocaties. Hiermee is deze natuurtoets ook van toepassing op de realisatie van de zoutwinningslocaties. De belangrijkste conclusies zijn hier benoemd.

Soortenbescherming

Het uitgangspunt bij het onderdeel soortenbescherming is dat geen schade mag worden toegebracht aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan. De wet kent een drietal beschermingsregimes; beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn, beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn en beschermingsregime andere soorten. Daarnaast zijn landelijk van een aantal vogelsoorten de nesten jaarrond beschermd. Elk beschermingsregime heeft zijn eigen verbodsbepalingen.
Voor ieder ruimtelijk plan is het verplicht om te toetsen of deze leiden tot overtreding van de betreffende verbodsbepalingen. Wanneer er sprake is van een overtreding dient er onderzocht te worden of er een vrijstelling geldt. Indien dit niet mogelijk blijkt, is het nodig om na te gaan of een ontheffing kan worden verkregen.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

In het onderzoeksgebied komen een aantal beschermde soorten voor. Het gaat hierbij onder meer om vleermuizen, broedvogels, vogels met jaarrond beschermde rust- en verblijfplaatsen en grondgebonden zoogdieren zoals eekhoorn, steenmarter, kleine marterachtigen, egel en mogelijk das en boommarter. Essentiële functies als verblijfplaatsen van deze soorten zijn ter hoogte van de werkzaamheden niet vastgesteld.
Om negatieve effecten op de functionele leefomgeving van de voorkomende soorten te beperken, is het noodzakelijk de opgaande beplanting buiten de broedperiode te verwijderen, deze periode loopt globaal van half maart tot half juli. Om de impact van de kap van opgaande beplanting tot een minimum te beperken wordt geadviseerd deze in de periode november – februari te verwijderen. Om negatieve effecten op nachtactieve soorten te beperken is het daarnaast noodzakelijk de werkzaamheden

overdag uit te voeren buiten de kwetsbare voortplantingsperiode. Indien de werkzaamheden onder deze voorwaarden worden uitgevoerd, is nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming niet noodzakelijk. In de natuurtoets, zoals opgenomen in Bijlage 1, wordt specifieker in gegaan op de effecten van de voorgenomen ontwikkeling in relatie tot de aanwezigheid van beschermde soorten.

Gebiedsbescherming
Natura2000 is een samenhangend netwerk van natuurgebieden in Europa. Natura2000 bestaat uit gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Europese Vogelrichtlijn (79/409/EEG) en gebieden die zijn aangemeld op grond van de Europese Habitatrichtlijn (92/43/EEG). Deze gebieden worden in Nederland op grond van de Wet natuurbescherming beschermd. De NNN is de kern van het Nederlandse natuurbeleid. De NNN is in provinciale structuurvisies uitgewerkt. In NNN geldt het 'nee, tenzij'- principe. In principe zijn er geen ontwikkelingen toegestaan als zij de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied aantasten.

<u>Natura2000 gebieden</u>
Met het onderdeel gebiedenbescherming worden binnen de Wet natuurbescherming de Natura2000 gebieden beschermd. Natura2000 is een samenhangend netwerk van natuurgebieden in Europa. Voor alle Natura2000 gebieden gelden instandhoudingsdoelstellingen. De kern van de bescherming is dat deze instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar mogen worden gebracht.
Activiteiten mogen geen negatieve effecten hebben op de waarden waarvoor het gebied is aangewezen. Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur geldt een vergunningplicht. Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden.

Niet stikstof-gerelateerde effecten
Op ongeveer 3 km afstand ligt het dichtstbijzijnde Natura2000 gebied Buurserzand & Haaksbergerveen. De aard van de voorgenomen werkzaamheden en ontwikkeling maakt dat de effecten (niet stikstofgerelateerd) uitsluitend tot het onderzoeksgebied of in de zeer directe zone eromheen beperkt blijven. Gezien de afstand tot de Natura2000 gebieden, de invulling van de tussenliggende gebieden met (wegen, houtwallen, bosjes en bebouwing) en de voorgenomen werkzaamheden is er derhalve geen reden om aan te nemen dat er kans is op een belemmering van de kernopgaven van het Natura2000 gebied, zij het door een rechtstreekse invloed, cumulatieve invloed of externe werking. Ten behoeve van het beoordelen van mogelijke effecten in relatie tot de instandhoudingsdoelen van de omliggende gebieden heeft Antea Group een Voortoets Wet natuurbescherming uitgevoerd. Deze is separaat bijgevoegd. Uit de voortoets komt naar voren dat (significante) negatieve effecten van de meeste storingsfactoren kunnen worden uitgesloten. Slechts “vernatting” en “verzuring/vermesting door stikstofdepositie” blijven over als relevante storingsfactoren. Om de mogelijke effecten van vernatting en stikstof depositie in beeld te brengen is respectievelijk gebruik gemaakt van een geo-hydrologisch onderzoek naar vernatting door bodemdaling uitgevoerd. Uit het geohydrologisch onderzoek blijkt dat vernatting door bodemdaling lokaal is en het invloedsgebied van het project voor wat betreft vernatting niet overlapt met enig Natura2000 gebied. Daarom zijn negatieve effecten door vernatting met zekerheid uit

te sluiten. Uit de voortoets kan worden geconcludeerd dat - gelet op de instandhoudingsdoelstellingen voor de Natura2000 gebieden - de zekerheid is verkregen dat het project de natuurlijke kenmerken van de Natura2000 gebieden niet zal aantasten. Een passende beoordeling of een aanvraag van een vergunning in kader van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde.

Stikstof-gerelateerde effecten
In opdracht van Nobian is door Antea Group een stikstofberekening middels AERIUS Calculator (versie 2022.2) uitgevoerd om de stikstofdepositie in omliggende Natura2000 gebieden te berekenen. Deze rapportage is separaat bij voorliggende ruimtelijke onderbouwing bijgevoegd. In paragraaf 5.10 wordt nader ingegaan op het aspect stikstof.

Houtopstanden
Er worden binnen het onderzoeksgebied bomen gekapt die behoren tot een bomenrij of een bosperceel buiten de bebouwde kom. Dit betekent dat er een kapmelding dient te worden gedaan bij provincie Overijssel. Ter compensatie dienen nieuwe bomen te worden aangeplant. De wijze van compensatie wordt met Provincie Overijssel nader afgestemd. Ook dient er volgens de APV van gemeente Haaksbergen een kapvergunning te worden aangevraagd.

Natuurnetwerk Nederland
Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. In de wet heet dit de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Provincies hebben hiervoor soms een andere benaming.
Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. Het Natuurnetwerk is de kern van het Nederlandse natuurbeleid. De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing en de ontwikkeling van dit natuurnetwerk. In of in de directe nabijheid van de NNN geldt het 'nee, tenzij'- principe. In principe zijn er geen ontwikkelingen toegestaan als zij de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied aantasten.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling
De 8 zoutwinningslocaties worden gerealiseerd buiten het NNN, hierdoor worden er met de realisatie van de zoutwinningslocaties geen kenmerken of waarden van het NNN-gebied aangetast. Voorliggende ruimtelijke onderbouwing ziet enkel toe op de realisatie van de zoutwinningslocaties. De transportleiding is geen onderdeel van voorliggende ruimtelijke onderbouwing. Aangezien de zoutwinningslocaties worden aangesloten op de te leggen ondergrondse leidingen wordt hieronder in hoofdpunten de conclusie uit de NNN- toetsing benoemd. Zie voor een verdere uitwerking de natuurtoets, zoals opgenomen in Bijlage 1.
De transportleiding wordt over 38 meter door NNN gebied en 1.595 meter door zone ‘ondernemen met natuur en water’ gelegd. Doordat met het aanleggen van de transportleiding door middel van een open ontgraving wordt naderhand de bodem en de vegetatie weer hersteld. Hierdoor is geen sprake van verlies aan areaal, verlies aan kwaliteit en geen verlies aan samenhang. In het NNN-gebied worden geen bomen gekapt. Daar waar het tracé een houtwal doorkruist wordt de leiding aangelegd door een gestuurde boring. Het gebied dat behoort tot de droge dooradering blijft, doordat de vegetatie hersteld na aanleg van de leiding, zorgen

voor een samenhangend netwerk van landschapselementen. De kwaliteit van het natuurtype droge dooradering blijft goed.
Bij aanleg van de transportleiding door middel van een gestuurde boring zijn negatieve effecten op de kenmerkende waarden afwezig. De hogere natuurwaarde van de Hagmolenbeek, het moeras en de houtwal aan de Deelweg worden hierdoor bespaard.

Conclusie natuurwaarden
Vanuit de eisen van het natuurbeleid NNN is het plan uitvoerbaar. Met betrekking tot het onderdeel houtopstanden dienen de te kappen bomen te worden gecompenseerd door het inplanten van bomen.

4.3. Archeologische en cultuurhistorische waarden

Archeologie
Op basis van het Verdrag van Malta en de Wet op de archeologische monumentenzorg is het uitgangspunt gesteld om archeologische erfgoed zoveel mogelijk ter plekke te bewaren en maatregelen te nemen om dit te bewerkstelligen. De verstoorder van de bodem is verantwoordelijk voor het behoud van de archeologische resten. Daar waar behoud ter plekke niet mogelijk is, betaalt de verstoorder het archeologisch onderzoek en de mogelijke opgravingen. Voor ruimtelijke plannen die archeologische waarden bedreigen, moeten betrokken partijen in beeld brengen welke archeologische waarden in het geding zijn.
De gemeente Haaksbergen heeft haar archeologische waarden beschermd middel een archeologische verwachtingskaart (zie afbeelding 18). Deze verwachtingskaart is door vertaald in het bestemmingsplan 'Buitengebied Haaksbergen, partiële herziening veegplan 1'. In het geldende bestemmingsplan komt dit tot uiting door de aanwezigheid van de dubbelbestemmingen 'Waarde - Hoge archeologische verwachtingswaarde', 'Waarde - Middelmatige archeologische verwachtingswaarde' en 'Waarde - Lage archeologische verwachtingswaarde'.
In de regels behorend bij het geldende bestemmingsplan is opgenomen dat ter plaatse van een hoge archeologische verwachtingswaarde werkzaamheden zijn toegestaan wanneer deze niet dieper gaan dan 40 centimeter onder maaiveld en een maximale oppervlakte bestrijken van 2.500 m^2. Bij een middelmatige verwachting is dit 5.000 m^2 een lage archeologische verwachting is deze oppervlakte 100.000 m^2.

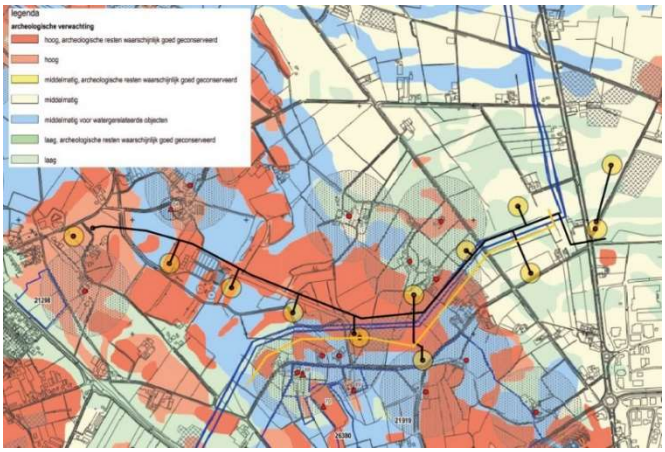

Afbeelding 18: Weergave Archeologische beleidskaart (indicatief, hier zijn 12 potentiële zoutwinningslocaties aangegeven) (bron: gemeente Haaksbergen)

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling.
Van de 8 zoutwinningslocaties die binnen het bestemmingsplan 'Buitengebied Haaksbergen, partiële herziening veegplan 1' vallen zijn er 2 locaties met een hoge archeologische verwachting, 2 met een middelmatige verwachting en 2 met een lage archeologische verwachting. De twee oostelijke locaties, H-01 en H-02 die buiten het bestemmingsplan vallen liggen, behoren volgens de beleidskaart in een lage tot middelmatige archeologische verwachting. Met de voorgenomen ontwikkeling zal er dieper geboord en gegraven worden dan 40 centimeter.
Elke winningslocatie heeft een oppervlakte van circa 2.400 m^2 met daarom liggend een onbewerkt oppervlak van 2.400 m die slechts tijdens aanleg wordt gebruikt voor het opstellen van keten en neerleggen van materiaal. Op de 8 locaties wordt daarnaast dieper gegraven dan 40 centimeter. Ter plaatse van de hoge archeologische verwachtingswaarde wordt naar alle waarschijnlijkheid de grenswaarden worden overschreden. Ter plaatse van de middelhoge en lage archeologische verwachtingswaarden wordt de grenswaarde niet overschreden.
Om aan te tonen dat de voorgenomen ontwikkeling voldoet aan een goede ruimtelijke ordening heeft ADC Archeoprojecten in opdracht van Nobian een inventariserend veldonderzoek uitgevoerd ter plaatse van de zoutwinningslocaties. Dit inventariserend veldonderzoek is separaat bij voorliggende ruimtelijke onderbouwing bijgevoegd. Uit het inventariserend veldonderzoek kan geconcludeerd worden dat ter plaatse van de zoutwinningslocaties 1 tot en met 5, 8 en het westelijk deel van ontsluitingsweg 1 en ontsluitingsweg 2 (zie tevens onderstaande afbeelding) een grotendeels verstoorde bodemopbouw aanwezig is en de archeologische verwachting kan worden bijgesteld naar laag. Ter plaatse van zoutwinningslocaties 7 en 9 en het oostelijk deel van ontsluitingsweg 1 is een intact plaggendek aanwezig en blijft de archeologische verwachting gehandhaafd. Bij de zoutwinningslocaties 7 en 9 dient nader inventariserend onderzoek doormiddel van het aanleggen van proefsleuven te worden uitgevoerd. Deze vervolgstap wordt nog uitgevoerd. Voor de locaties 1 tot en met 5, 8 en het westelijk deel van ontsluitingsweg 1 en ontsluitingsweg 2 is geen vervolg onderzoek aan de orde en vormt het aspect archeologie geen belemmering voor de uitvoering van de voorliggende ontwikkeling.
Tot slot blijft ten allen tijde de archeologische meldingsplicht van kracht. Dit betekend dat wanneer bij werkzaamheden archeologische vondsten worden aangetroffen waarvan kan worden aangenomen dat dit archeologische waardevolle vondsten betreffen, dit gemeld wordt bij het bevoegd gezag.

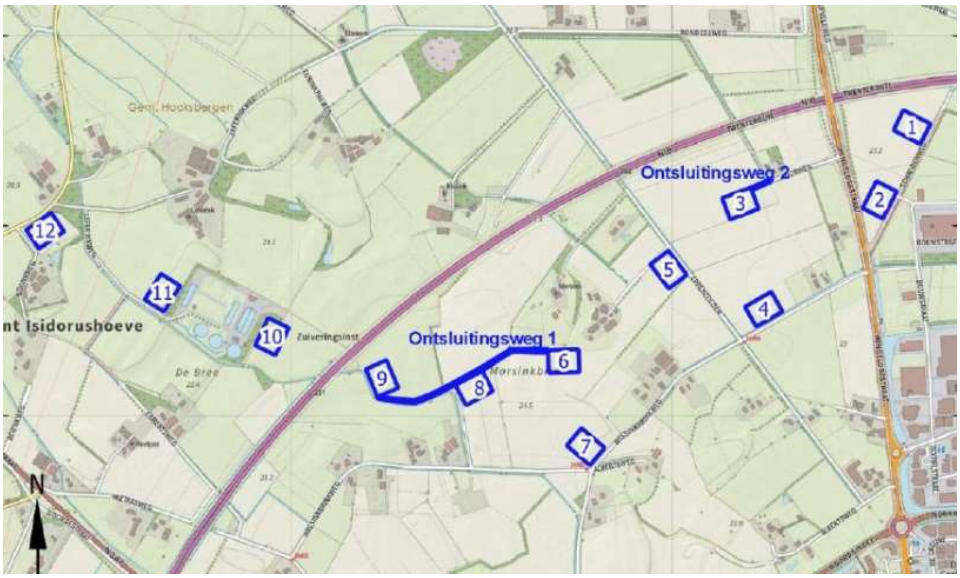

Afbeelding 19: Onderzoeksgebied inventariserend veldonderzoek (met daarin 12 potentiële zoutwinningslocaties. bron: ADC Archeoprojecten*)*

Cultuurhistorie
Op grond van het Besluit ruimtelijke ordening moeten naast de in de grond aanwezige of te verwachten monumenten, ook cultuurhistorische waarden in het onderzoeksgebied worden meegewogen bij ruimtelijke ontwikkelingen die met een nieuw bestemmingsplan planologisch mogelijk worden gemaakt. Met het voorliggende plan worden geen cultuurhistorische waarden gesloopt of aangetast.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling
Het onderzoeksgebied ligt niet in een nationaal landschap. Met de realisatie van de 8 zoutwinningslocaties ontstaan er geen grote langdurige effecten op cultuurhistorisch waardevolle gebieden. Binnen het onderzoeksgebied zijn tevens geen waardevolle structuren, elementen en patronen aanwezig die door de ingreep beïnvloed kunnen worden. Met het voorliggende plan worden geen cultuurhistorische waarden aangetast.

4.4. Water

De toelichting van een omgevingsvergunning dient, conform artikel 3.1.6, lid 1 onder b van het Besluit ruimtelijke ordening, een beschrijving te bevatten van de wijze waarop in het plan rekening is gehouden met de gevolgen voor de waterhuishouding. In deze waterparagraaf wordt een overzicht gegeven van het beleid dat van toepassing is op het onderzoeksgebied.

Europees beleid
De Europese Kaderrichtlijn Water (2000/60/EG) is op 22 december 2000 in werking getreden en is bedoeld om in alle Europese wateren de waterkwaliteit chemisch en ecologisch verder te verbeteren. De Kaderrichtlijn Water omvat regelgeving ter bescherming van het binnenlandse oppervlaktewater, overgangswateren (waaronder estuaria worden verstaan), kustwateren en grondwater. Streefdatum voor het bereiken van gewenste waterkwaliteit is 2015. Eventueel kan er, mits goed onderbouwd, uitstel (derogatie) verleend worden tot uiteindelijk 2027. Voor het

uitwerken van de doelstellingen worden er op (deel)stroomgebied plannen opgesteld. In deze (deel)stroomgebied beheersplannen staan de ambities en maatregelen beschreven voor de verschillende (deel)stroomgebieden. Met name de ecologische ambities worden op het niveau van de deelstroomgebieden bepaald.

Rijksbeleid
Het Nationaal Waterplan (NWP) is in december 2009 opgesteld en geeft de hoofdlijnen aan van het beleid dat het Rijk voert in de periode 2009 tot en met 2015 om tot een duurzaam waterbeheer te komen. Het NWP richt zich op bescherming tegen overstromingen, voldoende en schoon water en diverse vormen van gebruik van water. NWP is een opvolger van de Vierde Nota Waterhuishouding uit 1998 en vervangt alle voorgaande nota's waterhuishouding. Het NWP is tevens eens structuurvisie op basis van de Waterwet en de Wro. Een goede bescherming tegen overstromingen, het zoveel mogelijk voorkomen van wateroverlast en droogte en het bereiken van een goede waterkwaliteit zijn de basisvoorwaarden voor welvaart en welzijn. De volgende generaties moeten Nederland als veilig en welvarend waterland ervaren. Water is mooi en Nederlanders genieten graag van water. Het doel van het NWP is: Nederland, een veilige en leefbare delta, nu en in de toekomst. De uitvoering van projecten van het NWP zijn al in volle gang. Zo hebben we in Nederland het Hoogwaterbeschermingsprogramma, programma's voor de rivierverruiming (Ruimte voor de rivier en de maaswerken) en stroomgebied beheersplannen zodat de waterkwaliteit wordt verbeterd.

Provinciaal beleid
In de Omgevingsvisie Overijssel 2009 wordt ruim aandacht besteed aan de wateraspecten. De ambities zijn, naast de uitvoering van de Kaderrichtlijn Water, gericht op de verbetering van de kwaliteit van de kleinere wateren, de veiligheid, de grondwaterbescherming, bestrijding van wateroverlast, de kwantiteit en kwaliteit van grond- en oppervlaktewater en waterbeleving zowel in de groene ruimte als stedelijk gebied.
De provincie werkt nauw samen met Waterschappen om haar ambities te realiseren. Hiervoor hebben de waterschappen eigen regionale waterbeheerplannen opgesteld. De Provinciale staten hebben de wettelijke bevoegdheid tot het instellen en opheffen van waterschappen, tot regeling van hun gebied, taken, inrichting, samenstelling van hun bestuur en tot de verder reglementering van waterschappen. De manier waarop de waterschappen hun taak uitoefenen is onderhevig aan provinciaal toezicht doordat het waterbeheerplan de goedkeuring van Gedeputeerde Staten behoeft. Dus de provincie stelt de regels en de waterschappen doen verder de uitvoering van het waterbeheer.

Waterschap Vechtstromen
Het waterschap Vechtstromen heeft het waterbeleid vastgelegd in het Waterbeheerplan (voormalig waterschap Regge en Dinkel). Het plan is opgesteld in samenwerking met de vier andere waterschappen in Rijn-Oost (de Reest en Wieden, Groot Salland, Regge en Dinkel en Rijn en IJssel). Het nieuwe Waterbeheerprogramma 2022-2026 is op 15 december 2022 vastgesteld en volgt op het Waterbeheerplan 2016-2021 uit 2015. In het waterbeheerplan staan de korte

en de lange termijn doelstellingen van het waterschap. Het waterschap kiest daarbij voor aansluiting bij de nieuw in te voeren omgevingswet met als kernwaarden dat:

- dat we de leefomgeving altijd centraal zetten
- dat we zoveel mogelijk samenwerking zoeken met partners in ons beheergebied
- dat we streven naar optimale participatie.

Door de watertoets wordt er al meteen vroegtijdig nagedacht over de rol van water binnen een ontwikkeling.

Voorkomen van wateroverlast

Op grond van artikel 12 van het Besluit op de ruimtelijke ordening moeten ruimtelijke plannen voorzien worden van een waterparagraaf. Hiervoor moet het proces van de watertoets worden doorlopen. Bij het watertoetsproces gaat het om het hele proces van vroegtijdig meedenken, informeren, adviseren, afwegen en uiteindelijk beoordelen van de waterhuishoudkundige aspecten in ruimtelijke plannen en besluiten. Op 29 april 2020 is het waterschap Vechtstromen geïnformeerd over het plan door gebruik te maken van de digitale watertoets. De procedure in het kader van de watertoets is goed doorlopen, waaruit blijkt dat de zogenaamde normale procedure wordt doorlopen. Bij de normale procedure levert het waterschap uitgangspunten aan, gericht op de voorgenomen ontwikkeling en vindt hierover afstemming plaats met de initiatiefnemer. Gedurende het proces met Waterschap Vechtstromen zijn de uitgangspunten die in de watertoets zijn opgenomen gewijzigd. Deze uitgangspunten zijn met het waterschap besproken.
Als gevolg van de beoogde ontwikkeling is er sprake van een toename aan verharding. Deze toename dient gecompenseerd te worden in de vorm van waterberging om wateroverlast te voorkomen. Het waterschap hanteert in haar beleid met betrekking tot waterberging de voorkeursvolgorde : vasthouden- bergen – vertraagd afvoeren, ook wel ‘trits’ genoemd. In verband hiermee gaat de voorkeur uit naar het vasthouden van hemelwater via infiltratie in de bodem. Daarnaast heeft het waterschap in een afstemmingsoverleg d.d. 17 februari 2021 aangegeven dat het creëren van extra oppervlaktewater (zoals het realiseren van een kavelsloot) ook tot de mogelijkheden van compensatie waterberging behoort.
Ten gevolge van de realisatie van 8 zoutwinningslocaties en een pompstation, gaat onverhard terrein (grasland) verloren. Als gevolg van het toename van het verhard oppervlak dient het verlies aan waterberging te worden gecompenseerd. Ter plaatse van de beoogde zoutwinningslocaties geldt voor waterberging een norm van 55 mm per m^2 verhard oppervlak. Voor het pompstation geldt een norm van 40 mm per m^2 verhard oppervlak. Het pompstation is geen onderdeel van voorliggende ruimtelijke onderbouwing en wordt derhalve achterwege gelaten.

Zoutwinningslocaties

De beoogde zoutwinningslocaties krijgen een verhard oppervlakte van circa 2.400 m^2. De berekende benodigde compensatie bedraagt dan tenminste 132 m^3 (2.400 m^2 x 0,055 m). In overleg met Waterschap Vechtstromen is ervoor gekozen om de benodigde compensatie te realiseren door naast het verharde oppervlakte van de zoutwinningslocatie een ondergronds reservoir te maken. In het reservoir wordt het

hemelwater vastgehouden middels een aquaflowsysteem van waaruit het water vertraagd in de bodem infiltreert.
De beoogde zoutwinningslocaties H-03 en H-09 liggen niet direct naast een openbare weg. Om deze locaties te kunnen bereiken worden hier toegangswegen aangelegd (zie tevens afbeelding 19). De toename als gevolg van de aanleg van de toegangswegen wordt gecompenseerd door naast de weg een kavelsloot/wadi aan te leggen. Ook hierbij wordt de norm van 55 mm per m^2 verhard oppervlak gehanteerd.
De omvang van de kavelsloot/wadi wordt voorafgaand aan de realisatie afgestemd met Waterschap Vechtstromen.

4.5. Conclusie

Met de voorgenomen ontwikkeling worden de aanwezige waarden niet aangetast. Het voornemen is dan ook uitvoerbaar ten aanzien van de bestaande waarden in het onderzoeksgebied.

5. Milieuaspecten

5.1. Inleiding

Nieuwe initiatieven hebben te maken met milieuaspecten. Een aantal van deze milieuaspecten zijn ruimtelijk relevant. In dit hoofdstuk wordt achtereenvolgens ingegaan op:

- Bodem
- Geluid
- Luchtkwaliteit
- Externe veiligheid
- Wet geurhinder en veehouderij
- Bedrijven en milieuzonering
- Milieueffectenrapportage

5.2. Bodem

Sinds 1 januari 2008 is in het Besluit Bodemkwaliteit (Bbk) vastgelegd hoe we in Nederland omgaan met het hergebruik van schone en licht verontreinigde grond en de bescherming van de bodem. Bij vaststelling van een bestemmingsplan dient te worden bepaald of de aanwezige bodemkwaliteit past bij het toekomstige gebruik van de gewenste ontwikkeling.
De algemene zorgplicht uit de Wet bodembescherming (Wbb) verplicht iedereen die in of op de bodem handelingen verricht, maatregelen te treffen om aantasting of verontreiniging van de bodem te voorkomen. Het (nationale) preventieve bodembeschermingbeleid is vastgelegd in de Nederlandse Richtlijn Bodembescherming (NRB). In 2012 is de NRB 2012 vastgesteld. In de NRB staat beschreven hoe een inrichting bodembeschermende maatregelen moet treffen, waarbij het risico bestaat dat verontreinigende stoffen door bedrijfsmatige activiteiten in de bodem terecht komen. De NRB stelt hiervoor een uniformerend kader en is tevens het gereedschap voor het inrichten van de bodembescherming binnen een inrichting. Het uitgangspunt van het nationaal bodembeleid is om door een doelmatige combinatie van maatregelen en voorzieningen een verwaarloosbaar bodemrisico te realiseren.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling
Het ontwerp van de zoutwinningslocaties en de bedrijfsvoering van Nobian zijn erop gericht om bodemverontreiniging te voorkomen. De zoutwinningslocaties zijn daarom voorzien van een vloeistofkerende verharding.
Tijdens de boorwerkzaamheden en workovers treft Nobian maatregelen om te voldoen aan artikel 28 van het Besluit Algemene Regels Milieu Mijnbouw. Het gaat om het treffen van bodembeschermende maatregelen op de zoutwinningslocaties conform de NRB 2012. Dit betekent dat er combinaties van voorzieningen en maatregelen getroffen worden zodat er sprake is van een verwaarloosbaar bodemrisico. De combinaties van voorzieningen en maatregelen die de bodem moeten beschermen, worden getoetst in een bodemrisico-analyse aan de NRB 2012. Dit wordt meegenomen in de Wabo milieuvergunningaanvraag voor het project Haaksbergen.
Om de huidige grond- en grondwaterkwaliteit van de 8 zoutwinningslocaties vast te stellen heeft Stantec B.V. een actualiserend historisch bodemonderzoek uitgevoerd.

Deze rapportage is tevens separaat bij voorliggende ruimtelijke onderbouwing bijgevoegd. Op basis van historische data is de huidige grond- en grondwaterkwaliteit vastgesteld. Daarnaast wordt is tevens de mogelijke impact van de huidige of historische (bedrijfs-)activiteiten op de grond- en grondwaterkwaliteit beoordeeld.
Uit het historisch bodemonderzoek kan geconcludeerd worden dat de geplande werkzaamheden, op basis van de resultaten, worden uitgevoerd in grond met licht (tot matig) verhoogde gehalten zware metalen, PAK en PCB. Het grondwater is in het verleden tussen de 0,53 en 1,80 m-mv waargenomen en bevat (licht tot) sterk verhoogde concentraties nikkel en licht verhoogde concentraties barium, benzeen, kobalt, koper en naftaleen. De sterk verhoogde concentratie nikkel is te relateren aan regionaal verhoogde achtergrondconcentraties van metalen in het grondwater. Daarnaast zijn de onverharde terreindelen niet verdacht ten aanzien van de aanwezigheid van asbest op het maaiveld en/of in de bodem. Voor de werkzaamheden is daarom geen melding in het kader van de Wet bodembescherming noodzakelijk. Wel wordt geadviseerd om tijdens de werkzaamheden waakzaam te zijn op het voorkomen van onvoorziene verontreinigingen in de bodem. Op basis van voorgaande vormt het aspect 'bodem' geen belemmering voor de voorgenomen ontwikkeling.
Voorafgaand aan de realisatie van een zoutwinningslocatie wordt een verkennend bodemonderzoek conform de NEN5740 uitgevoerd. Mocht uit het onderzoek volgen dat de aanwezige bodemkwaliteit de beoogde ontwikkeling in de weg staat, dan wordt de aanwezige verontreiniging conform de vigerende wet- en regelgeving verwijderd.
Zoals hierboven reeds is aangegeven treft Nobian diverse maatregelen om te zorgen dat er sprake is van een verwaarloosbaar bodemrisico. Met betrekking tot het aspect bodem wordt het plan daarmee uitvoerbaar geacht.

5.3. Bodembeweging

Er is geen wet- of regelgeving op het gebied van bodemdaling. In artikel 35, lid 1 f van de mijnbouwwet is bepaald dat er bij een winningsvergunning een beschrijving gegeven dient te worden van de bodembeweging ten gevolge van de winning en van de maatregelen ter voorkoming van schade door bodembeweging.
Het uitvoeren van de diepboring zelf leidt niet tot bodembeweging in het gebied. De bodembeweging tijdens de productiefase als gevolg van de zoutwinning is beschreven in het winningsplan Zoutwinning Haaksbergen.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling
De oprichting van de zouthuisjes, waarvoor deze ruimtelijke onderbouwing nodig is, levert geen risico voor bodemdaling op, zodat het voorgenomen bouwplan in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening.

Zoutwinning veroorzaakt bodemdaling, maar op zeer beperkte schaal. Hierdoor levert het geen nadelige effecten voor de omgeving op. Nobian heeft de bodemdaling laten onderzoeken. Kort samengevat volgt uit dit onderzoek het volgende (zie hierna verder toegelicht). De bodemdalingskom in Haakbergen zal naar verwachting twee kilometer in doorsnee worden. Vanuit het oogpunt van risico’s en effecten aan de oppervlakte is het noodzakelijk om na te gaan wat de scheefstand (de gemiddelde graduele daling) en de geohydrologische effecten ten

gevolge van de bodemdalingskom zouden kunnen zijn. Bij de huidige zoutwinningslocaties bedraagt de scheefstand over 100 meter enkele millimeters na een periode van tientallen jaren. Anders gezegd, het ene doel van een voetbalveld zou na een periode van pakweg een halve eeuw enkele millimeters lager staan dan het doel aan de andere van het veld.

Het optreden van bodemdaling heeft mogelijk gevolgen voor bebouwing, wegen en ondergrondse leidingen in het gebied (functies aan het maaiveld) en voor het functioneren van het oppervlaktewater- en grondwatersysteem. Het onderzoeksgebied is gelegen op het (lichtglooiende) Oost-Nederlandse Plateau. Het landschap loopt van zuidoost naar noordwest iets af. Dit is ook terug te zien in de verschillende type landschappen die aanwezig zijn binnen het onderzoeksgebied. De bodem ten noordwesten van Haaksbergen kan door de zoutwinning iets dalen. Op de onderstaande afbeeldingen is de verwachte daling (afbeelding 20) en worst case daling ten behoeve van effectanalyse (afbeelding 21), op basis van door Nobian ontwikkelde modellen, weergegeven.

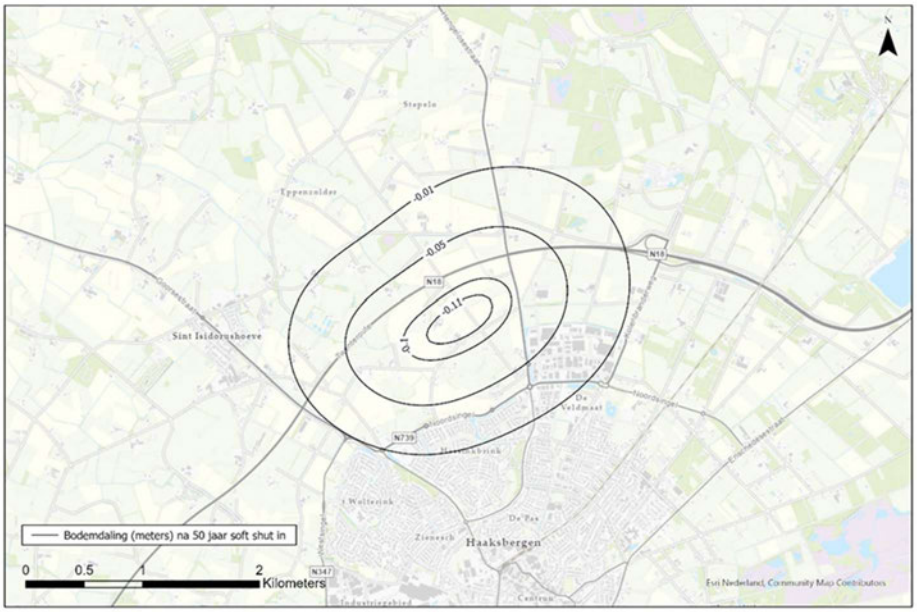

Afbeelding 20: Verwachte bodemdaling als gevolg van de ontwikkeling van 8 cavernes uit het aangevraagde winningsplan in centimeters 50 jaar na start productie - de daling in het midden bedraagt 12 cm (bron: Nobian)

Afbeelding 21: Worst case scenario bodemdaling indien meer (12) en grotere (2,3 miljoen m3 gemiddeld) worden ontwikkeld, in centimeters na 50 jaar. Dit scenario is gemodelleerd om effecten onder extreme aannames in beeld te brengen. De daling in het midden bedraagt in dat geval maximaal 34 cm (bron: Nobian)

Het scenario volgens afbeelding 21 is gebruikt om effecten te simuleren onder extreem ongunstige omstandigheden. Het scenario als zodanig zal niet optreden omdat eerder wordt gestopt met winnen (caverne volume wordt niet gemiddeld 2,3 maar 1 miljoen m3 maximaal) en er minder cavernes worden ontwikkeld, 8 i.p.v. 12. Afbeelding 20 geeft een conservatieve prognose van de bodem daling in 50 jaar zoals die wordt verwacht indien het voorgenomen project met 8 cavernes wordt uitgevoerd.
De verwachte bodemdaling is gemodelleerd door KBB. Er zijn verschillende scenario's ontwikkeld. De verwachte bodemdaling onder conservatieve condities (figuur 20) is een scenario gebaseerd op conservatieve aannames over bodemeigenschappen en geeft de verwachte mate van bodemdaling weer. Omdat er nog geen ervaring is met zoutwinning in het Haaksbergen zoutkussen, is het moeilijk de bodemdaling exact te voorspellen. Om die reden heeft Nobian KBB gevraagd om naast dit ook een Worst Case scenario door te rekenen. Het Worst Case scenario (figuur 21) is gebaseerd op conservatieve aannames in combinatie met meer en grotere cavernes.
De afstand van het diepste punt naar de rand van de kom bedraagt circa twee kilometer. De effecten op de omgeving zijn ook in het worst case scenario beperkt en leiden niet tot problemen met de waterhuishouding of schade aan infrastructuur of huizen.

Het uitvoeren van de diepboringen zelf leidt niet tot bodembeweging in het gebied. De bodembeweging tijdens de productiefase als gevolg van de zoutwinning is beschreven in voorgenoemd winningsplan.

Op basis van de uitgevoerde onderzoeken, en de praktijk van zoutwinning in Twente, bestaat voldoende zekerheid dat de bodemdaling ten gevolge van de

zoutwinningsactiviteiten geen schade of andere negatieve effecten zal veroorzaken op de omgeving en daarom geen belemmering kan vormen voor de zoutwinningsactiviteiten.

Nobian zal op basis van het winningsplan en de toezeggingen van Nobian verschillende metingen uitvoeren om de bodemdaling te monitoren. De metingen die Nobian uitvoert gedurende elk stadium van het project, zijn veel uitgebreider dan wettelijk gezien vereist. Deze metingen worden gedaan ten behoeve van tijdige kennisopbouw over de ondergrond en het garanderen van een veilige ontwikkeling en afsluiting van de cavernes.

5.4. Geluid

Het aspect geluid speelt een belangrijke rol in de omgevingskwaliteit. Ook is geluid van invloed op het welbevinden van mensen. Hierdoor komt het aspect geluid in veel verschillende wetten (met elk hun eigen reikwijdte) voor. Per 1 januari 2007 is de gewijzigde Wet geluidhinder (Wgh) in werking getreden. Hierin staat dat inzichtelijk moet worden gemaakt welke geluidsbronnen in het gebied aanwezig zijn en wat de geluidsbelasting is voor woningen en andere geluidsgevoelige bestemmingen zoals onderwijsgebouwen, ziekenhuizen en verpleeghuizen. Op basis van de Wet geluidhinder (Wgh) zijn er drie geluidsbronnen waarmee bij nieuwe ruimtelijke plannen rekening gehouden dient te worden: wegverkeer-, railverkeer- en industrielawaai. Artikel 76 Wgh verplicht ertoe om bij ruimtelijke ontwikkelingen die betrekking hebben op gronden binnen een geluidzone terzake van de geluidsbelasting van de gevel van geprojecteerde geluidsgevoelige bestemmingen de grenswaarden uit de Wgh in acht te nemen. Tevens is voor de voorgenomen ontwikkeling tijdens de boorwerkzaamheden het Besluit algemene regels milieu mijnbouw (Barmm) van toepassing.
Bij het uitvoeren van diepboringen en workovers is het belangrijk voldoende aandacht te besteden aan het onderwerp geluid. Lawaai bij het boren en bij de workovers kan hinder veroorzaken naar omwonenden. In het verleden is er al veel ervaring opgedaan om het geluid te beperken. Zo zijn er enkele jaren geleden geluidreducerende maatregelen genomen aan de boorinstallaties, waardoor de lawaaiproductie bij het boren is teruggedrongen.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling
De duur van het uitvoeren van de diepboring beslaat een periode van ongeveer een maand. De werkzaamheden vinden continue plaats. De geluidsemissie gedurende de productiefase is nihil. Alle locaties liggen op ten minste 100 meter van de dichtstbijzijnde woning. Tijdens de boorwerkzaamheden en de workovers voor onderhoud- en reparatiewerkzaamheden worden maatregelen getroffen waarmee wordt voldaan aan de geluideisen die het AmvB-Barmm stelt bij het gebruik van mobiele boorinstallaties.
In de operationele fase worden geen nadelige effecten verwacht. Bij de winning van zout vindt een zeer beperkte geluidsproductie plaats. In opdracht van Nobian heeft Worley een akoestisch onderzoek uitgevoerd voor de boorfase en de operationele fase. Het akoestisch onderzoek is als bijlage 2 bij deze ruimtelijke onderbouwing opgenomen. Hieronder staan de belangrijkste conclusies uit deze rapportage. Zie voor de rekenresultaten en een nadere toelichting op het onderdeel geluid de separate bijlage.

Boorfase (workover)

Per zoutwinningslocatie zijn met een geluidmodel geluidberekeningen uitgevoerd voor de boringen met ingehuurde apparatuur die boringen mogelijk moeten maken. Uit de door Worley uitgevoerde analyse van de emissiecontouren blijkt dat bij alle beoogde zoutwinningslocaties voor zoutboringen in de standaard opstelling wordt voldaan aan de grenswaarden van de AmvB-Barmm op de dichtstbijzijnde woningen. Ter plaatse van de zoutwinningslocaties H-02 wordt door het treffen van maatregelen (plaatsen van een tijdelijke geluidsscherm) eveneens aan de grenswaarde voldaan.

Straat	nr	Put H-01	Put H-02	Put H-03	Put H-04	Put H-05	Put H-07	Put H-08	Put H-09
Eppenzolder	25	38	38	49	48	58	48	48	40
Eppenzolder	27	37	37	49	47	57	48	48	41
Eppenzolder	27	37	37	49	47	58	47	48	41
Eppenzolder	33	39	39	51	46	59	43	45	40
Eppenzolder	39	37	36	46	44	52	46	50	43
Eppenzolder	39	36	36	46	44	52	47	51	43
Hassinkbrinkweg	23	32	32	40	40	43	49	54	51
Hengelosestraat	57	48	60	51	50	42	37	38	34
Oorweg	12	47	50	59	45	47	39	39	35
Oorweg	8	47	50	58	46	47	38	39	35
Wissinkbrinkweg	69	44	52	53	57	45	39	40	34

Straat	nr	Put H-01	Put H-02	Put H-03	Put H-04	Put H-05	Put H-07	Put H-08	Put H-09
Eppenzolder	25	36	37	44	44	52	45	44	38
Eppenzolder	27	35	37	43	44	51	45	44	38
Eppenzolder	27	35	37	43	44	51	45	44	38
Eppenzolder	33	37	38	47	43	54	39	40	35
Eppenzolder	39	34	36	41	41	47	43	45	39
Eppenzolder	39	34	36	41	41	47	43	45	39
Hassinkbrinkweg	23	30	30	34	35	35	45	52	48
Hengelosestraat	57	47	57	46	47	42	36	33	30
Oorweg	12	45	47	56	45	45	36	34	31
Oorweg	8	46	49	54	45	45	36	34	30
Wissinkbrinkweg	69	42	48	46	54	44	37	34	32

Afbeelding 22: Berekende Worst Case geluidimmissie (etmaalwaarde in dB(A)) bij zoutboringen (links) en bij uitvoeren van reparatie- en onderhoudswerkzaamheden (rechts) op relevante woningen (bron: Worley)

De bovenstaande berekeningen zijn uitgevoerd onder aanname van zeer conservatieve condities, dat wil zeggen met een verouderde mast en met gebruik van dieselgeneratoren. Nobian zal in haar aanbesteding eisen stellen aan de geluidsemissie van de mast en hoofdzakelijk gebruik maken van haar eigen elektriciteitsvoorziening en zo weinig tot geen generatoren nodig hebben tijdens het boren en zeker niet tijdens de onderhoudswerkzaamheden. Op deze wijze wordt tijdens het uitvoeren van reparatie- en onderhoudswerkzaamheden op alle locaties voldaan aan de grenswaarde van 60 dB(A) etmaalwaarde. Zoals aangegeven zal de feitelijke geluidsimmissie op de woningen lager zijn als gevolg van de nieuwere techniek en uitvoeringsvorm.

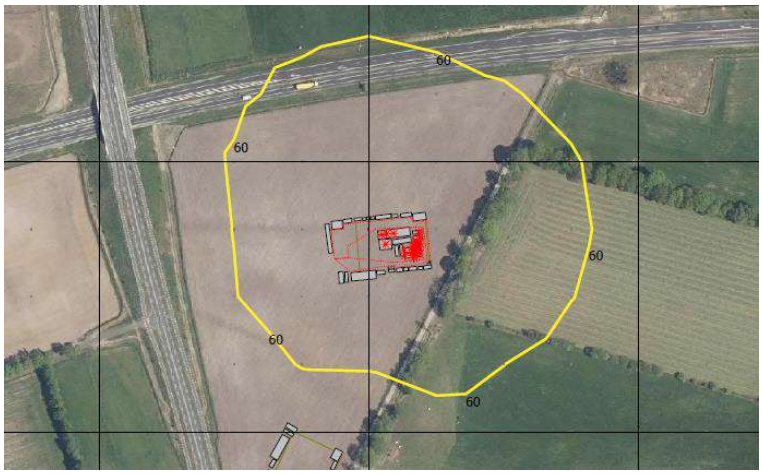

Afbeelding 23: Geluidscontouren nieuwe zoutboringen (worst case)

Operationele fase

Tijdens de operationele fase van de zoutwinning wordt voldaan aan de grenswaarden die gelden voor een rustige landelijke omgeving van maximaal 30 à 35 dB(A) in de nachtperiode zoals opgenomen in de Handreiking Industrielawaai en vergunningverlening. Tijdens de workover voor reparatie- en onderhouds-werkzaamheden wordt voldaan de vigerende eisen in de AmvB-Barmm (zie tevens hierboven). Zie bijgevoegde rapportage voor de rekenresultaten tijdens de operationele fase.

Het aspect ‘geluid’ vormt, mede door het treffen van maatregelen tijdens de werkzaamheden, geen belemmering voor de voorgenomen ontwikkeling.

5.5. Luchtkwaliteit

Het wettelijk kader met betrekking tot de luchtkwaliteit is sinds 2007 vastgelegd in hoofdstuk 5 van de Wet milieubeheer (Wm) en in de algemene maatregel van bestuur 'Niet in betekenende mate bijdragen' (Besluit -NIBM) en de ministeriële regeling NIBM (Regeling NIBM). In titel 5.2 van de Wm is het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) geregeld. In dit programma staat onder andere beschreven wanneer en hoe overschrijding van de luchtkwaliteits-normen moet worden aangepakt.
In het programma wordt rekening gehouden met nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen. Ontwikkelingen die binnen het programma passen, hoeven niet meer te worden getoetst aan de luchtkwaliteitsnormen. Voor projecten die niet in betekenende mate bijdragen aan luchtverontreiniging, hoeft geen onderzoek te worden gedaan naar de luchtkwaliteit. Voor een woningbouwlocatie geldt bijvoorbeeld dat deze niet in betekenende mate bijdraagt wanneer deze niet meer dan 1.500 woningen omvat (met de bijbehorende verkeersbewegingen).

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

De voorgenomen ontwikkeling voorziet in het realiseren van 8 zoutwinningslocaties in het buitengebied van Haaksbergen. Het voorliggende plan draagt 'niet in betekenende mate' bij aan de luchtverontreiniging, doordat de voorgenomen ontwikkeling kleinschaliger is, dan 1500 woningen. Voorliggend bestemmingsplan is qua omvang en verkeersaantrekkende werking kleinschaliger als de bouw van

1500 woningen aan één ontsluitingsweg. Het project kan derhalve worden beschouwd als een nibm-project. Onderzoek naar de luchtkwaliteit is niet nodig. Het onderdeel ‘stikstofdepositie’ wordt behandeld in paragraaf 5.10

5.6. Externe veiligheid

Het beleidsveld externe veiligheid is gericht op het beheersen van risico's die ontstaan voor de omgeving bij onder andere: productie, opslag, verlading en gebruik en het transport van gevaarlijke stoffen. Vanaf 1 januari 2010 zijn er strikte risicogrenzen die in milieuvergunningen en bestemmingsplannen moeten worden vastgelegd. Ruimtelijke ontwikkelingen moeten worden getoetst aan wet- en regelgeving op het gebied van externe veiligheid. Dit gaat concreet om bedrijven die risicovol zijn, vervoer van gevaarlijke stoffen per weg, spoor en water en transport van gevaarlijke stoffen via buisleidingen. Externe veiligheid kan op twee manieren ingedeeld worden:

- Transportrisico behandelt de externe veiligheid langs transportassen waarover of waardoor gevaarlijke stoffen worden vervoerd, zoals spoorlijnen, buisleidingen en snelwegen.
- Risico bij inrichtingen gaat over externe veiligheid rond bedrijven waar met gevaarlijke stoffen wordt gewerkt, bijvoorbeeld tankstations met LPG-verkoop.

Het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) verplicht gemeenten om afstand te houden tussen gevoelige objecten en risicovolle bedrijven. Er wordt gewerkt met een plaatsgebonden risicocontour (PR) en een groepsgebonden risico (GR):

- In het Bevi heeft iedere risicovolle inrichting een veiligheidszone gekregen. Dit heet de plaatsgebonden risicocontour (PR-contour). Binnen deze contour mogen nieuwe kwetsbare objecten (zoals woningen, scholen, ziekenhuizen, grootschalige kantoren) of beperkt kwetsbare objecten (zoals verspreid liggende woningen, bedrijfswoningen, kleinere kantoren) niet of niet zonder meer worden opgericht. Het Bevi gaat uit van een PR-contour 10^{-6}/jr.
- Naast het plaatsgebonden risico kent het Bevi ook het groepsgebonden risico (GR). Het groepsgebonden risico geeft aan wat de kans is op een ongeval met ten minste 10, 100 of 1000 dodelijke slachtoffers in de omgeving van de beschouwde bron. Het aantal personen dat in de omgeving van de bron verblijft bepaalt daardoor mede de hoogte van het groepsrisico. Voor het GR geldt geen harde juridische norm, maar is een zogenaamde oriënterende waarde.

Het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) is vanaf 1 januari 2011 het toetsingskader bij planontwikkeling in de nabijheid van hogedrukaardgasleidingen en overige leidingen met gevaarlijke stoffen.
De afweging van de externe veiligheidssituatie van buisleidingen heeft grondslag in de Wet Milieubeheer (Wm) en in de Wro.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling
Om in beeld te brengen of er in het onderzoeksgebied of in de nabijheid daarvan risicobronnen aanwezig zijn, is de provinciale risicokaart geraadpleegd. Uit de risicokaart blijkt dat aan de westkant van het onderzoeksgebied een gasleiding van

Gasunie loopt. Tevens loopt er door het onderzoeksgebied een hoogspanningsleiding. Deze hoogspanningsleiding is ook als dubbelbestemming opgenomen in het bestemmingsplan 'Buitengebied Haaksbergen'. Met de realisatie van de zoutwinningslocaties en de aanleg van de leidingen ten behoeve van de zoutwinning zal rekening gehouden worden met de bestaande kabels en leidingen die door het onderzoeksgebied lopen, hiermee vormt externe veiligheid geen gevolgen voor de voorgenomen ontwikkeling. Afstemming hierover met de netbeheerders heeft plaatsgevonden.

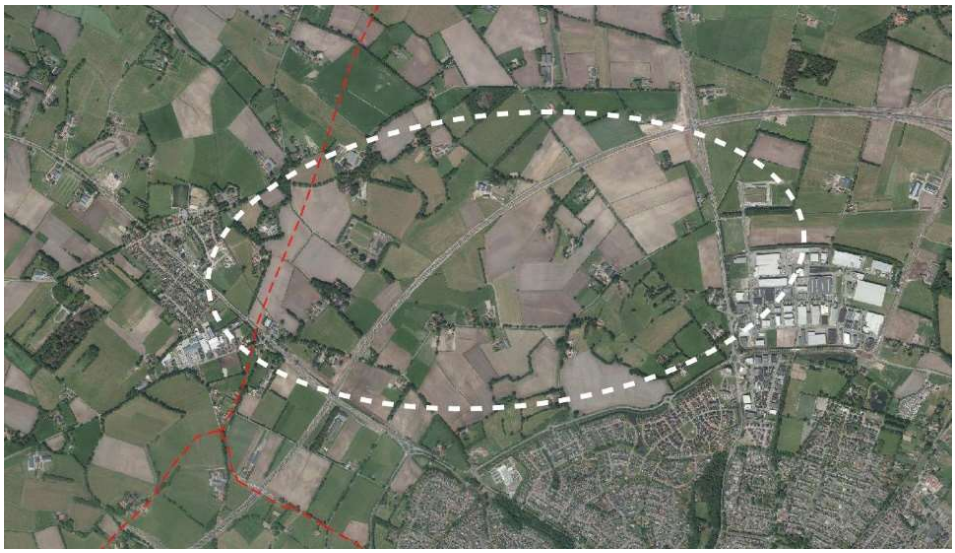

Afbeelding 24: Risicokaart met onderzoeksgebied (wit) (bron: Risicokaart provincie Overijssel)

5.7. Bedrijven en milieuzonering

Zowel de ruimtelijke ordening als het milieubeleid stellen zich ten doel een goede kwaliteit van het leefmilieu te handhaven en te bevorderen. Dit gebeurt onder andere door milieuzonering. Onder milieuzonering verstaan we het aanbrengen van een voldoende ruimtelijke scheiding tussen milieubelastende bedrijven of inrichtingen enerzijds en milieugevoelige functies als wonen en recreëren anderzijds. De ruimtelijke scheiding bestaat doorgaans uit het aanhouden van een bepaalde afstand tussen milieubelastende en milieugevoelige functies. Die onderlinge afstand moet groter zijn naarmate de milieubelastende functie het milieu sterker belast. Milieuzonering heeft twee doelen:

- het voorkomen of zoveel mogelijk beperken van hinder en gevaar bij woningen en andere gevoelige functies;
- het bieden van voldoende zekerheid aan bedrijven dat zij hun activiteiten duurzaam onder aanvaardbare voorwaarden kunnen uitoefenen.

Voor het bepalen van de aan te houden afstanden wordt in eerste instantie doorgaans de VNG-uitgave 'Bedrijven en Milieuzonering' uit 2009 gehanteerd, waarin richtafstanden voor de ruimtelijk relevante milieuaspecten geur, stof, geluid en gevaar zijn opgenomen. Bij de toetsing aan de richtafstanden gaat het met name om de vraag of de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling leidt tot een situatie

die, vanuit hinder of gevaar bezien, in strijd is te achten met een goede ruimtelijke ontwikkeling.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling
Het betreft hier een zoutwinningsbedrijf. Op grond van de bedrijfsactiviteiten geldt volgens VNG-uitgave een richtafstand van 100 meter.

SB	Omschrijving	G	S	G	G	C
08	Zoutwinningsbedrijven	5	1	1	3	3

Vanaf de boorlocaties ten opzichte van omliggende bestaande woningen wordt voldaan aan de richtafstanden (de dichtstbijzijnde woningen zijn op minimaal 100 meter afstand). Het woon- en leefklimaat ter plaatse van omliggende woningen komt hierdoor niet in het geding. De voorgenomen ontwikkeling vindt plaats op voldoende afstand van omliggende woningen. Het woon- en leefklimaat ter plaatse van omliggende woningen is daarom niet in het geding. Bovendien vindt geen emissie plaats van geur of stof en is geluidsproductie nagenoeg afwezig.

5.8. M.e.r. beoordeling

In het Besluit milieueffectrapportage (m.e.r.) is vastgelegd wanneer voor welke activiteiten een verplichting geldt tot het maken van een (project-)MER (onderdeel C) en is aangegeven in welke situaties voor welke activiteiten een m.e.r.-beoordelingsplicht geldt (onderdeel D).

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling
Nobian volgt voor deze ontwikkeling de MER-procedure, die beoordeeld wordt door het ministerie van Economische Zaken en Klimaat. Het MER-beoordelingsbesluit van het ministerie zal onderdeel uitmaken van de beoordeling van de omgevingsvergunning milieu voor het realiseren van de zoutboringen en voor het in productie nemen van de zoutwinningslocaties.

5.9. Kabels en leidingen

Ten behoeve van het plan dient rekening te worden gehouden met de aanwezigheid van ondergrondse kabels en planologisch relevante leidingen.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling
Aan de westkant van het onderzoeksgebied loopt een gasleiding van Gasunie (zie risicokaart paragraaf 5.6). Tevens loopt er door het onderzoeksgebied een hoogspanningsleiding. Deze hoogspanningsleiding is ook als dubbelbestemming opgenomen in het Bestemmingsplan Buitengebied Haaksbergen. Met de realisatie van de zoutwinningslocaties en de aanleg van de transportleidingen ten behoeve van de zoutwinning zal rekening worden gehouden met de bestaande kabels en leidingen die door het onderzoeksgebied lopen.
Ten behoeve van de zoutwinning worden tevens leidingen aangelegd. Nadat het boorgat is gemaakt wordt deze aangesloten op het water- en pekelleidingnet. Voor het aanleggen van de leidingen wordt een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden aangevraagd. Het voorliggende plan is op het onderdeel kabels en leidingen uitvoerbaar.

5.10. Stikstof

Om de stikstofdepositie in Natura2000 gebieden in beeld te brengen is een stikstofdepositie-onderzoek uitgevoerd. De stikstofberekeningen zijn uitgevoerd met behulp van de AERIUS-calculator (versie 2022-2). In de berekeningen zijn naast de activiteiten die plaatsvinden tijdens de reguliere gebruiksfase tevens alle benodigde activiteiten (aanleg zoutwinningslocaties, ombouw van het bedrijfsgebouw tot pompstation en leidingtracés) om de zoutwinning mogelijk te maken meegenomen, de zogenaamde aanlegfase. De resultaten van dit onderzoek zijn als bijlagen opgenomen in de Voortoets (zie separate bijlage).

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Uit de AERIUS-berekeningen blijkt dat tijdens de gebruiksfase de stikstofdepositie ter plaatse van Natura2000 gebieden niet hoger is dan 0,00 mol N per hectare per jaar.

Tijdens de aanlegfase is er sprake van een tijdelijke geringe toename in stikstofdepositie op een aantal Natura2000 gebieden. Buurserzand & Haaksbergerveen is het zwaarst belaste gebied met een maximale projectbijdrage van 0,1 mol N/ha/jr in het uitvoeringsjaar) en maximaal 0,00 mol N/ha/jr in opvolgende jaren. Andere gebieden kennen projectbijdragen van 0,04 mol/ha/jr of lager in 2023 en lager dan 0,00 mol/ha/jr voor de opvolgende jaren. Dergelijke kleine tijdelijke deposities van tijdelijke bronnen leiden niet tot significant negatieve effecten. Nobian laat nog een toets uitvoeren om te bevestigen dat geen significante effecten te verwachten zijn. Ter validatie laat Nobian nog een Voortoets uitvoeren om deze conclusie te bevestigen. Een passende beoordeling of een aanvraag van een vergunning in kader van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde.

5.11. Gezondheid en veiligheid voor de bewoners

Voor de leefbaarheid van de bewoners is het zoutwinningsgebied is van belang dat zoutwinning op een veilige en verantwoorde wijze plaatsvindt. Dit geldt zowel voor de inrichtingsfase, de productiefase als voor de nazorgfase.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Uit de onderzoeken die ten behoeve van de vergunning op grond van de Mijnbouwwet zijn opgesteld blijkt dat een veilige en gezonde leefomgeving, zowel tijdens de aanleg- als de exploitatie en nazorgfase, voldoende kan worden verzekerd. RoyalHaskoning heeft in het rapport van 8 augustus 2022 de veiligheid tijdens de boorfase en tijdens de zoutproductiefase is uitvoerig onderzocht en goed bevonden (zie hierover ook de vergunningaanvraag).

5.12. Conclusie

In dit hoofdstuk zijn alle relevante milieuaspecten beschreven. Hieruit kan worden geconcludeerd dat de voorgenomen ontwikkeling geen belemmeringen met zich meebrengt.

6. Uitvoerbaarheid

6.1. Inleiding

Dit hoofdstuk beschrijft de uitvoerbaarheid van het te ontwikkelen plan. De ruimtelijke uitvoerbaarheid, de maatschappelijke uitvoerbaarheid en de economische uitvoerbaarheid wordt beschreven.

6.2. Ruimtelijke uitvoerbaarheid

In voorgaande hoofdstukken is beschreven hoe het voorgenomen project past binnen het van toepassing zijnde overheidsbeleid. Er wordt geconstateerd dat er geen waarden aangetast worden in het onderzoeksgebied en in de directe omgeving. Verder zijn er geen milieukundige belemmeringen geconstateerd (zie hoofdstuk 5).
Ruimtelijk is de voorgenomen ontwikkeling daarmee uitvoerbaar.

6.3. Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Het gemeentebestuur van Haaksbergen streeft naar draagvlak bij belanghebbenden en maatschappelijke organisaties voor ruimtelijke besluiten. Daarom hecht het gemeentebestuur belang aan de dialoog over de voorgenomen ontwikkeling. Bovendien wil het gemeentebestuur sturen in de totstandkoming van de zoutwinning.

In het kader van het vooroverleg ex artikel 3.1.1 Besluit ruimtelijke ordening, zal het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (bevoegd gezag) relevante maatschappelijke organisaties (overlegpartners) – die fysieke of beleidsmatige belangen hebben in het onderzoeksgebied – in de gelegenheid stellen om te reageren op de voorgenomen ontwikkeling.

Ter bevordering van het draagvlak zal Nobian monitoring van bodembeweging door middel van tiltmeting toepassen, een micro-seismisch meetnet installeren en periodiek bodemdalingsmetingen uitvoeren in de vorm van jaarlijkse satelietmetingen en 5-jaarlijkse waterpassing. De resultaten van al deze metingen zullen worden gedeeld en besproken met omwonenden.
Daarnaast zal aan omwonenden in het effectgebied een bouwkundige nul-meting (schouw) worden aangeboden. Bouwkundige schade als gevolg van de mijnbouwactiviteiten van Nobian zullen worden beoordeeld door de Commissie Mijnbouwschade waarbij het bewijsvermoeden zal gelden. Ter financiële zekerstelling zal Nobian een Monitoring en Garantiefonds oprichten, bestuurd door een onafhankelijk bestuur, en door Nobian voorzien van financiële middelen. Dit fonds kan worden aangesproken indien Nobian in gebreke zou blijven bij het vergoeden van schade aan eigendommen van omwonenden.

Zienswijzen

De ontwerp omgevingsvergunning wordt voor de duur van zes weken voor zienswijzen ter inzage gelegd. Na deze termijn wordt het resultaat van de terinzagelegging in deze ruimtelijke onderbouwing weergegeven.

6.4. Economische uitvoerbaarheid

Met de initiatiefnemer wordt een overeenkomst gesloten, waarin onder andere het verhalen van eventuele planschade wordt geregeld. De vaststelling van een exploitatieplan is niet noodzakelijk.
De kosten die gemoeid zijn met de aanleg van de zoutwinningslocaties en ondergrondse transportleidingen komen geheel ten laste van Nobian. Deze kosten komen derhalve niet ten laste van de gemeente Haaksbergen.

Planschade

Met het voorliggende omgevingsvergunning in afwijking van het bestemmingsplan wordt afgeweken van de planologische kaders. Deze afwijking zou tot gevolg kunnen hebben dat iemand in de vorm van een inkomensderving of een vermindering van de waarde van een onroerende zaak schade lijdt. In een dergelijk geval zou deze persoon de gemeente kunnen verzoeken om een tegemoetkoming in deze schade (afdeling 6.1 Wet ruimtelijke ordening).
Om eventuele planschade als gevolg van de beoogde ontwikkeling voor rekening van Nobian te laten komen zal hiertoe een planschadeovereenkomst worden afgesloten tussen het bevoegd gezag en Nobian.

Lusten en lasten

In lijn met de contouren nota en het eigen beleid van Nobian zal Nobian een overeenkomst sluiten met de gemeente waarin nadere afspraken worden gemaakt over de lusten en lasten voor de omgeving. Uitgangspunt in deze overeenkomst is dat een deel van de inkomsten die Nobian verkrijgt door winning van het zout ten goede komt aan de omwonenden. Hiertoe zal een Stichting Omgevingsfonds worden opgezet die deze gelden zal beheren.

6.5. Conclusie

Uit de voorgaande paragrafen blijkt dat het voorgenomen plan ruimtelijk, maatschappelijk, en economisch uitvoerbaarheid is. De voorgenomen ontwikkeling kan dus worden gerealiseerd.

Bijlagen:

Bijlage 1:	Natuurtoets Eelerwoude
Bijlage 2:	Geluidsrapporten Worley
Bijlage 3a:	Voortoets-2021 ANTEA
Bijlage 3b:	AERIUS berekening aanlegfase 2022.2 (d.d. augustus 2023)
Bijlage 4:	Milieu Effect Rapport d.d. 1 september 2023
Bijlage 5:	Archeologische onderzoeken ADC
Bijlage 6:	Actualiserend historisch bodemonderzoek Haaksbergen (Stantec 3-8-2020)
Bijlage 7:	NH20230915 Memo Landschappelijke inpassing Haaksbergen

Chemistry
you can count on

NOBIAN